

HOSPITAALI

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin
HENKILÖSTÖLEHTI

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts
PERSONALTIDSKRIFT

8 | 2010



*Rauhallista joulua ja
hyvää uutta vuotta!*

*Fridfull jul och
gott nytt år!*

Tuttu ja tuntematon hengitystukiyksikkö

Hengitystukiyksikön tavoitteena on antaa hengitysvajevaiheessa oleville potilaille mahdollisimman kattavasti moniammatillista ja organisaatorajat ylittävää hoitoa

Lue lisää >> sivu 5

Det lyser i fönstren på Åbolands sjukhus

– Om det finns någon musikalisk person på jobb och musikaliska patienter kanske vi sjunger några julsånger

Lue lisää >> sivu 6

Yhteispäivystys tulee - oletko valmis?

TYKSiin T-sairaalan on määrä valmistua kokonaisuudessaan 12.12.2012.

Lue lisää >> sivu 8

Ois joulu ainainen

Tunnustan heti, etten ole jouluihminen. En osaa kovasti iloita joulukoristeiden ilmestymisestä työpaikoillemme juhlistamaan vuoden suurinta juhlaamme. Ystävällisten työtovereiden opastuksella olen kuitenkin sopeutunut siihen.

Myönnän, että joskus joulu tuntuu minusta kovin kausiluontoiselta ja kertakäyttöiseltä. Viritämme joulumielen, joka jatkuu töissäkin vähän aikaa, kunhan kiireiltämme ehdimme. Jouluna ihmisillä on hyvä tahto, mutta tammikuun härkäviikot palauttavat realiteetit ja turhanaikainen lähimmäisten huomioon ottaminen jää taas vuodeksi syrjään.

Meille kaikille joulu on toki tärkeää aikaa läheistemme kanssa. Kaikilla meillä on tämä joulu vain yhden kerran. Monien läheistemme kanssa joulu muodostaa luonnollisen ja perinteisen tavan yhteydenpitoon.



O-P Lehtonen
sairaanhoitopiirin johtaja

Tänk om vi en gång finner för alltid julefrid

Låt mig med detsamma erkänna att jag inte är någon julmänniska. Jag kan inte känna någon större fröjd när juldekorationerna dyker upp på våra arbetsplatser för att högtidlighålla årets största fest. Med hjälp av vänliga arbetskamrater har jag i alla fall anpassat mig till saken.

Jag medger att jag ibland tycker att julen känns säsongartad och som en engångsföreteelse. Vi siktar in oss på en julstämning som också en kort tid råder på arbetet, om vi bara hinner för brådskan. På julen har människorna en god vilja, men oxveckorna i januari återkallar realiteterna och det överdrivna beaktandet av våra närmaste skjuts igen åt sidan för ett år.

Förvisso är julen för oss alla en viktig tid att tillbringa med dem som står oss nära. Vi har alla den här julen bara en enda gång. Julen utgör ett naturligt och traditionellt sätt att hålla kontakt med många närstående.

Däremot är vi hela året på arbete. För patienten kan julen på sjukhuset kännas tung eller rentav ångestfylld, men ibland också verkligen stämningsfylld. Nutidens intensiva sjukvårdsrytm ger visserligen inte längre våra patienter möjlighet att verkligen tillbringa julen på avdelningen såsom förr.

Ibland erbjuder julen en överraskning i arbetet. Någon gammal bekantskap, något samarbetsförhållande, kanske en patient kan komma ihåg med en önskan om god jul. Meddelandet kan vara ett helt anspråklöst tecken på gemenskap; "hej, kommer du ihåg mig, det passar väl nu när det är jul?" Ibland blir hajar vi riktigt

Töissä olemme taas koko vuoden aikana. Sairaalan joulu voi olla potilaille surullinen ja ahdistavakin, mutta joskus myös todella tunnelmallinen. Toki nykyisen sairaanhoidon kiivas rytmi ei enää anna potilaillemme mahdollisuuksia todella viettää joulua osastoilla kuten ennen.

Joskus joulu töissä tarjoaa yllätyksen. Joku vanha tuttavuus, yhteistyösuhde, potilaskin voi muistaa pienellä hyvän joulun toivotuksen viestillä. Viesti voi olla aivan vaatimaton lähimmäisyyden osoitus; "hei muistatko minut, sopiihan se, kun on joulukin?" Joskus oikein hätkähdamme, että mitäs tämä on, olemmehan töissä.

Ne harvat joulukortit jotka lähetän, eivät ole oikeastaan joulukortteja. Katselen vaeltaessani luonnossa vuoden aikana sopivia valokuvauskohteita. Useasti ihastellessamme luonnon kauneutta vaimoni kanssa, hän voi todeta: "Oletko muistanut joulukortin, tulisiko tuosta sellainen".

Kuvissa ei ole yleensä mitään jouluista, kuvan ottamisen ajankohta on kaukana joulusta ja kohde voi olla kaukana Suomen joulukaupungista. Nämä "epäjoulukortit" on tapani pakottaa itseäni muistamaan muistettavia muutenkin kuin jouluna.

Suomalaisen J.H. Erkon sovittama kansansävelmä "No, onkos tullut kesä" sisältää toiveen "ois joulu ainainen!". Se on kiinni itsestämme. Pienet huomautukset, lämpimät sanat, auttavat meitä jaksamaan vaativassa työssämme loppiaisen jälkeenkin.

Kiitän sydämestäni koko sairaanhoitopiirin henkilökuntaa, päättäjiä ja yhteistyökumppaneitamme: mm. Turun yliopistoa ja Turun ammattikorkeakoulua potilaidemme hyväksi tehdystä työstä vuonna 2010. Toivon hyvän joulumieleemme jatkuvan keskinäisenä arvostuksena ja huomaavaisuutena koko ensi vuoden ajan.

Potilaamme huomaavat sen.

O-P Lehtonen
sairaanhoitopiirin johtaja

till, vad är nu det här, vi är ju på arbete.

De få julkort som jag skickar är egentligen inga julkort. När jag strövar omkring i naturen ser jag mig omkring efter lämpliga fotomotiv. När vi tillsammans med min hustru beundrar naturens skönhet kan hon ofta fråga: "Har du kommit ihåg julkortet, kanske kunde det där bli ett sådant".

I bilderna finns det vanligen ingenting av julmotiv, tidpunkten då bilden har tagits är långt från julen och motivet kan vara fjärran från Finlands julstad. De här "icke-julkorten" är mitt sätt att få mig att komma ihåg dem som bör kommas ihåg också andra tider än på julen.

I den finska folkmelodin "Säg, har det blivit sommar" i arrangemang av J.H. Erko och i översättning av Barbara Helsingius ingår önskan "tänk om vi en gång finner för alltid julefrid". Det beror på oss själva. Lite uppmärksamhet, varma ord, hjälper oss att orka i vårt krävande arbete också efter trettondagen.

Jag tackar hjärtligt hela sjukvårdsdistriktets personal, beslutsfattarna och våra samarbetspartner: bl.a. Åbo universitet och Åbo yrkeshögskola, för det arbete som gjorts våra patienter till fromma år 2010. Jag önskar att den goda julstämningen skall fortsätta som en inbördes uppskattning och uppmärksamhet under hela nästa år. Våra patienter märker det.

O-P Lehtonen
sjukvårdsdistriktets direktör

SISÄLTÖ 20.12.2010

| | |
|--|----|
| Kuukauden kirjoitus: Ois joulu ainainen | 2 |
| Månadens skrivelse: Tänk om vi en gång finner för alltid julefrid | 2 |
| U-sairaalaä käytetään vuoteen 2018 saakka | 3 |
| Tulokellisuuserät toivat korotuksia palkkoihin | 3 |
| TYKSin määrääkaikaiset johtajat ja ylihoitajat valittu | 4 |
| Murtumia | 4 |
| Potilasturvallisuus: Kehittämistoimenpiteitä vaaratapahtumista | 4 |
| Tuttu ja tuntematon hengitystukiyksikkö | 5 |
| Det lyser i fönstren på Åbolands sjukhus | 6 |
| Hyvää (pikku)jouluu teholta! | 7 |
| Alvarkööri kirurgisessa sairaalassa | 7 |
| TYKSin "hullut päivät" | 7 |
| Yhteispäivystys tulee - oletko valmis? | 8 |
| VSSHP ja Forssan seudun terveydenhuolto tiiviimpään yhteistyöhön | 8 |
| Paakari-Pauli saa suut vehnäselä | 9 |
| Karkkitehtaasta henkilöstötoimistoon | 9 |
| Jorma Salmi: Ulkoistaminen huolena | 10 |
| Sarvesta härkää: Sama palkka samasta työstä | 10 |
| Intoa puhkuu | 11 |
| Sairaanhoitopiirille prosenttitaitteen kunniamerkki | 12 |
| Kuvan kertomaa | 12 |
| Hospitaali tavoittaa 7500 työntekijäämme | 13 |
| Liikkuvaiset yksiköt palkittiin | 13 |
| Uusia virkoja vuodeksi 2011 | 13 |
| Kättilö ja galleristi | 14 |
| Huippulava potilaiden tunnelikuljetuksiin | 14 |
| Merkittävä tutkimustulos | 16 |

KANSIKUVASSA: Turun tuomiokirkko jouluasussaan
Kuva: Esa Halsinaho

HOSPITAALI – Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti – Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. 4. vuosikerta. Julkaisija: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. Toimitus: Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Toimituskunta (suluissa varajäsen): Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta (Sari Rannikko), Eija Järvelä, Leena Kähäri, Anneli Lautaro (Juhani Lahti), Markku Näveri, Nina Vainio, Marja-Leena Veijola (Marjo Wittfooth). Taitto ja toimitus: Sek Pro Oy. Ruotsinkieliset jutut: Mathias Luther (Inter Folia Press). Paino: I-print Oy, Vaasa. Painos noin 10 000 kpl. Jakelu: Itella Oyj. Osoitteet: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osoiterekisterit. Osoitteenmuutokset: VSSHP:n työntekijät ilmoittavat esmiehelleen, muut lehden saajat osoitteen tiedotus@tyks.fi tai puh. (02) 313 1103. Toimituksen osoite: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Viestintäyksikkö, PL 52, 20521 Turku. Ilmestymisen: 6 kertaa vuonna 2011. ISSN 1796-8062. Seuraava lehti ilmestyy 28.2.2011, aineistopäivä 11.2.2011.

U-sairaalaä käytetään vuoteen 2018 saakka

Esa Halsinaho

Sairaanhoitopiirin rakennusjaosto ja hallitus käsittelivät viime viikolla esitystä U-sairaalan ja muiden tyhjenevien sairaalatilojen kohtalosta. Esityksen tukena on yli 20-sivuinen selvitysraportti ”VSSHP:n tyhjenevien tilojen toimenpidesuunnitelma”, joka on luettavissa hallituksen pöytäkirjan liitteestä vsshp.ktweb.fi > Pöytäkirjat > Toimielin: Hallitus > 14.12.2010 > § 180).

Hallitus päätti 14.12., että U-sairaalaan tehdään välttämättömät rakenteelliset korjaukset, jotta sitä voidaan käyttää potilaiden hoitoon vuoteen 2018 asti, jolloin U-sairaalan sairaalakäytöstä viimeistään luovutaan. U-sairaalaä koskevat mahdolliset jatkotoimet päätetään myöhemmin. U-sairaalan tonttia pidetään tulevaisuuden reservitilavarauksena. U-sairaalaä pois siirrettävien toimintojen tarvitsemien tilojen suunnittelu käynnistetään.

Julkisuudessa esiin nousseeseen kysymykseen TYKSin Kantasairaalan alueen suojelusta hallitus ei ottanut kantaa, vaan totesi sen tulevan ajankohtaiseksi, jos U-sairaalan purkamista aletaan valmistella. Nyt purkamisesta ei tehty päätöksiä.

Psykiatrian tyhjenevät tilat myyntiin

Hallitus päätti, että sairaanhoitopiiri luopuu kokonaan Halikon sairaalan kiinteistöistä ensisijaisesti yhteistoiminnassa Salon kaupungin kanssa ja toissijaisesti asettamalla se julkiseen myyntiin.

Uudessa kaupungissa TYKSin Vakka-Suomen sairaalan ja psykiatrisen tulosalueen käytössä olevat, tarpeettomaksi jääneet kiinteistöt laitetaan myyntiin. Myyntilistalla ovat esimerkiksi terapiahalli, entinen oppilasarunko, juhlasalirakennus ja asuntolarakennukset. Hallitus kuitenkin edellyttää, että myynti ei saa haitata mahdollista psykiatrisen laitoshoidon jatkamista Vakka-Suomen sairaalassa.

Hallitus päätti myös, että aikuispsykiatrian laitoshoidon vaatima tilatarve selvitetään erikseen.

Parkkihalli vai musiikkitalo?

Selvityksen lähtökohdaksi oli, että U-sairaalaä ei enää voida kunnostaa erikoissairaanhoidon käyttöön. Myöskään Turun ammattikorkeakoululla tai yliopiston lääketieteellisellä tiedekunnalla ei ole sille käyttöä.

Selvityksessä haettiin muitakin tilan tarvitsijoita mm. yliopiston ja Turun kaupungin piiristä ja myös sairaanhoitopiiristä. Siitäkään ei kertynyt tarpeeksi potentiaalisia tarvitsijoita



TYKSin huonokuntoinen U-sairaalaä sai jatkoaikaa vuoteen 2018 saakka.

täyttämään U-sairaalan kymmeniä tuhansia neliöitä – ei vaikka laskettaisiin mukaan mahdollisten tutkijahotellin ja potilashotellin tilatarpeet.

Selvitys ei anna paljoa armoa vanhalle sairaalalle, sillä johdopäätöksensä on rakennuksen jonkinasteinen purkaminen. Hyvällä paikalla sijaitsevasta tontista kehoitetaan kuitenkin pitämään kiinni sairaanhoitopiirin tulevaisuuden tilatarpeita varten.

Purkaminen halvinta

Laskenta Juva Oy:n avulla arvioitiin eri vaihtoehtojen kustannuksia.

Saneeraus toimistokäyttöön maksaisi lähes 80 miljoonaa euroa. Uuden vastaavan saisi kymmenen miljoonaa halvemmalla. Saneeraus palvelutaloksi maksaisi noin 93 miljoonaa, kun uusi maksaisi 15 miljoonaa vähemmän. Saneeraamisen varjopuolia ovat lisäksi vanhan rakennuksen rajoitetut käyttömahdollisuudet.

U-sairaalan purkaminen kokonaan ja tontin maisemointi maksaisi yllättävän vähän, vain 7,9 miljoonaa. Uusien tunne-lyhteyksien rakentamiseen menisi tosin pari lisämiljoonaa.

Purkaminen ”luurangoksi” maksaisi 9,2 miljoonaa. ”Luurangolle” on vain kovin vaikea keksiä jatkokäyttöä.

Purkaminen neljänestä kerroksesta ylöspäin ja jäljelle jäävien alakerrosten muuttaminen autojen parkkitiloiksi maksaisi 11 miljoonaa. Jos sitä verrataan siihen, että talo joka tapauksessa purettaisiin kokonaan, tulisi näin saatavan 520-paikkaisen parkkihallin laskennalliseksi hinnaksi noin 1,8 miljoonaa, eli noin 3.460 euroa/autopaikka.

Selvityksessä spekuloidaan mahdollisuuksilla käyttää Paimion ja Raision sairaaloista vapautuvia tiloja aikuispsykiatrisen laitoshoidon. Psykiatrian tulosalue haluaisi kuitenkin siirtää laitoshoidon suurempien sairaaloiden yhteyteen valtakunnallisten suositusten mukaisesti.

Tuloksellisuuserät toivat korotuksia palkkoihin

Esa Halsinaho

Kaikilla sopimusaloilla on ollut käytettävissä syyskuun alusta 2010 ns. paikallinen tuloksellisuuserä, suuruudeltaan 0,7 % palkkabudjetista. Tämän ”potin” jakamisesta on neuvoteltu kesäkuusta marraskuuhun. Hallintojaosto hyväksyi 29.11. tuloksellisuuserien suuntaamisperiaatteet. Korotukset tulivat voimaan takautuvasti 1.9.2010 alkaen ja ne on pantu maksuun pääsääntöisesti joulukuun palkanmaksun yhteydessä.

KVTES

Hoito henkilöstön palkkoihin tehtiin työn vaatavuuden arvioinnin (TVA) tarkistuksia seuraavasti:

- osastojen sisäiset ”epäkohdat” korjattiin
- TVA:n A-korot poistettiin ja niihin kuuluvat siirrettiin TVA:n 2. tasoon
- muutaman tehtävänimikkeen palkkatasot korjattiin
- tehtäväkohtaisia palkkoja korotettiin niillä esimiehillä, joiden palkkaus ei vastaa tva-loppuraportin tasoja
- Hoito henkilöstön lähiesimiesten tehtäväkohtaisia palkkoja korotettiin tuloksellisuusmittareiden täyttymisen perusteella.

Akateemisten ammattiryhmien palkkatasoja nostettiin 0,7–1,2 prosenttia, kuitenkin enintään uuteen palkkatasoon asti. Lääkehuollon harkinnanvaraisiin henkilökohtaisiin liisiin kohdistettiin määrärahaa siten, että 1,1 % täyttyy. Lisäksi muutamalle akateemiselle työntekijälle myönnettiin harkinnanvaraisia henkilökohtaisia lisäjä.

Hallinnon, huollon ja talouden henkilöstön palkkoja korotettiin niillä työntekijöillä ja esimiehillä, joilla on tva-loppuraportin mukaan korjattavaa. Kaikkien A/1-tasossa olevien tehtäväkohtainen palkka korotettiin TVA:n 2. tason mukaiseksi. Loput määrärahaa suunnattiin yksittäisten henkilöiden tehtäväkohtaisten palkkojen korotuksiin.

Tekniikan sopimus

Tekniikan alalla korotettiin useiden esimiesten ja ammattimiesten tehtäväkohtaisia palkkoja 30–60 eurolla perustuen laajentuneisiin vastuisiin, kehittämismyönteiseen asenteeseen, itsensä kehittämiseen ja kiitettävään työsuoritukseen.

Muiden tekniikan sopimukseen kuuluvien tehtäväkohtaisia palkkoja nostettiin 11 eurolla tuloksellisen toiminnan perusteella.

Lääkärisopimus

Erikoislääkäreiden palkkaryhmiä korotettiin 25 tai 75 eurolla. Erikoistuville lääkäreille myönnetään jatkossa kahden viikon palkallinen virkavapaa erikoislääkäritenttiä varten. Loput määrärahaa suunnattiin yksittäisten henkilöiden palkkaryhmien muutoksiin tai henkilökohtaisiin liisiin.

Tehy-sopimus

Niiden Tehyn kuuluvien esimiesten tehtäväkohtaisia palkkoja korotettiin, joiden palkkaus ei vastannut tva-loppuraportin tasoja. Lisäksi tehtiin yksittäisiä tva-tarkistuksia.

Lähiesimiesten tehtäväkohtaisia palkkoja korotettiin tuloksellisuusmittareiden täyttymisen perusteella.

Hoito henkilökunnan tehtäväkohtaisiin palkkoihin lisättiin erillinen vastuupalkkio, joka perustuu tiettyihin laaja-alaisiin vastuutehtäviin. Se kohdistuu pääsääntöisesti 03HOI030 ja 03HOI040 -hinnoittelukohtiin kuuluville työntekijöille.

Tarkemmat tiedot saa yleiskirjeestä nro 16/2010, joka on julkaistu intranetissä (Tiedotus / Yleiskirjeet).

TYKSiin määräaikaiset johtajat ja ylihoitajat valittu

Murtumia

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hallitus valitsi viime viikolla määräaikaiset johtajat ja ylihoitajat valmistelemaan TYKSiin uuden organisaation mukainen toiminta vuoden 2013 alusta alkaen. Johtajien tehtävänä on suunnitella TYKSiin vuoden 2013 toiminta siten, että väestön tarvitsemat erikoissairaanhoitoon palvelut on järjestetty vähintään lain edellyttämällä tavalla ja että palveluiden yksikkökustannukset ja palveluiden määrä vastaavat hallituksen vuodeksi 2013 asettamaa talousraamia. Myös potilastytyväsyydelle ja henkilöstön työhyvinvoinnille asetetaan omat tavoitteet.

Valinnat tehtiin siten, että hallitus määräsi ajalle 1.1.2011-31.12.2012 aseisiin kahdeksan toimialuejohtajaa, kaksi palvelujohtajaa, 12 ylihoitajaa sekä yhden johtavan ylihoitajan. Valinnat tehtiin sairaanhoitopiirin sisäisenä hakuna.

Asemat ovat lisävuotehtäviä, joita valitut henkilöt hoitavat oman perusvirkinsä tai toimensa ohella. Tehtävistä maksetaan lisäkorvausta 20 prosenttia kunkin vakanssin tehtäväkohtaisesta palkasta.

Toimialuejohtajan asemaan määrättiin seuraavat henkilöt:

- ylilääkäri, dosentti Petri Virolainen toimialueelle Tuki- ja liikuntaelin,
- osastonylilääkäri, professori Juhani Airaksinen toimialueelle Sydän,
- hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Arto Rantala toimialueelle Vatsa,
- ylilääkäri, professori Risto O. Roine toimialueelle Neuro,
- hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Ilkka Kantola toimialueelle Muu medisiininen toiminta sisältäen keuhkosairaudet, allergologian ja ihotaudit,
- hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Jukka Sipilä toimialueelle Muu operatiivinen toiminta ja syövän hoito sisältäen korva-, nenä- ja kurkkutaudit sekä silmätaudit,
- ylilääkäri, professori Seija Grénman toimialueelle Naistentaudit ja synnytykset,
- ylilääkäri, professori Jussi Mertsola toimialueelle Lastentaudit.

Toimialueiden ylihoitajan asemaan määrättiin seuraavat henkilöt:

- ylihoitaja Tuija Lehtikunnas toimialueelle Tuki- ja liikuntaelin,
- vs. ylihoitaja, osastonhoitaja Heidi Laine toimialueelle Sydän,
- ylihoitaja Ritva Kosklin toimialueelle Vatsa,

- vs. ylihoitaja, osastonhoitaja Sari Johansson toimialueelle Neuro,
- ylihoitaja Anne Laapotti-Salo toimialueelle Muu medisiininen toiminta sisältäen keuhkosairaudet, allergologian ja ihotaudit,
- ylihoitaja Hanna Vuorio toimialueelle Muu operatiivinen toiminta ja syövän hoito sisältäen korva-, nenä, ja kurkkutaudit sekä silmätaudit,
- ylihoitaja Marjo Kauppila toimialueelle Naistentaudit ja synnytykset,
- ylihoitaja Wiveka Kauppila toimialueelle Lastentaudit.

Teho- ja toimenpidepalveluiden palvelujohtajan asemaan määrättiin hallinnollinen osastonylilääkäri, dosentti Riku Aantaa. Ylihoitajan asemaan määrättiin ylihoitaja Leena Rantala.

Asiantuntijapalveluiden palvelujohtajan asemaan määrättiin tulosryhmän ylihoitaja Anja Kylävalli. Ylihoitajan asemaan määrättiin osastonhoitaja Kaiju Mäkilä.

TYKSiin johtavan ylihoitajan asemaan määrättiin tulosryhmän ylihoitaja Tuija Lehti.

Tämän lehden ilmestyessä olen ollut sairauslomalla runsaan kuukauden. Ensimmäisen verhoituksen tienoilla ja tiet liittyin siihen suureen kansanjoukkoon, jota eri tahoilta kuljetettiin ensiapupoliklinikalle kenellä ranne, kenellä nilkka, mikä luu kenelläkin rikkoutuneena.

Vietin kaksi yötä kirurgisella osastolla oikea ranteeni murtuneena ja leikattuna. Murtumani kautta sain vastaanottaa ystävällistä hoitoa ja huolenpitoa. Vaikka en todellakaan ollut poliklinikan enkä osaston ainoa potilas, sain kokea, että juuri minä olen tärkeä ja juuri minusta pidetään huolta. – Juuri minusta, minustakin, yhtenä muiden joukossa. Oli turvallinen olo, jossa mm. huolet tekemättä jäävistä töistä haalistuivat. Tämä kokemus oli minun pikkujouluni.

Kuusi vuotta sitten olin normaalista elämäntilanteesta syrjäin asetettuna vasemman ranteeni murtumisen takia. Työssäni kohtaan hyvinkin traagisia ja dramaattisia ihmisten elämien murtumia. Näyttää, että elämä on hyvin altista erilaisille murtumille. Onneksi osa niistä on hyviä.

Joulukin on eräänlainen hyvä murtuma. Tosin joillekin se voi elämäntilanteesta johtuen olla kipeä, mutta perimmäisenä se on elämää oikeaan asentoon hoitava murtuma. Joulussa normaali elämäntilanne murtuu, ja sen kautta voimme jokainen vastaanottaa hoitoa ja huolenpitoa. Hoito voi olla muutama vapaapäivä, kiireetön olo läheisten kanssa, hyvä ruoka, erityinen joulun tunnelma – mikä kelläkin.

Joulun erikoishoitoa on kokemus pyhydestä. Kokemus siitä, että taivas avautuu juuri minulle. – Eikä tämä ”juuri minulle” ole keneltäkään toiselta pois. Samoin kuin jokaisen murtunut nilkka tai ranne oli hyvin yksityinen kokemus, oli se myös meitä potilastovereita yhdistävä tekijä. Olimme kaikki murtuneita ja hoidettavia.

Mitä se pyhyys on, ja mitä siellä avautuneessa taivaassa näemme, näemme jokainen omilla sydämillämme, eikä sitä voi toinen toiselle tarkasti kuvata. Jotenkin hoitamiseen ja hoidetuksi tulemiseen se liittyy. ”Älkää pelätkö! ... maan päällä rauha ihmisillä, jota hän rakastaa!” viestittivät enkelit ensimmäisenä jouluna.

Sairaalan henkilökunta kohtaa työssään paljon pelkoa, minkä lisäksi yksityiselämässä voi olla huolestuttavia asioita. Jouluna asetelma muuttuu ja roolit vaihtuvat. Jokainen sairaitten kanssa eri tavoin tekemisissä oleva saa itse asettua ottamaan vastaan hoitoa. Saa antaa taivaallisten valkopukuisten hoitoa. Antaa heidän kertoa, mitä avautuneesta taivaasta näkyy ja kuuluu. Kuulostellaan yhdessä heidän kanssaan arjen hälinään helposti peittyviä sanoja, tähyttään sammumattoman valon kajastusta.

Ranteen murtuma paranee aikanaan ja joulun menee ohi. Mutta se, mitä murtuman kautta on päässyt meihin, jää meihin. Kokemus hoidetuksi tulemisesta, samalla yksin ja yhdessä, yhteys kohtalovereitten ja toisten kanssa, jää evääksemme.

Sekä omasta että kaikkien sairaalapappien puolesta toivotan sairaanhoitopiirin koko henkilökunnalle joulun hyvää hoitoa ja siunausta alkavalle uudelle vuodelle.

Hilkka Kakko-Helle,
johtava sairaalapappi

POTILASTURVALLISUUS

Kehittämistoimenpiteitä vaaratapahtumista

Vaaratapahtumailmoitusten (HaiPro) määrä on kasvanut. Enemmistö ilmoituksista kohdistuu lääkehoitoon ja tiedonkulkuun. HaiPro -ilmoitusten pohjalta tehdyt toimenpiteet tulisi saada koko henkilökunnan tietoisuuteen, jotta voimme kaikki niistä oppia. Etsimme edelläkävijäyksiköitä, jotka ovat kehittäneet hyviä käytänteitä HaiPro -ilmoitusten pohjalta. Näitä kehittämistoimenpiteitä voidaan esittää jatkossa tällä palstalla sekä sairaanhoitopiirin Hyvät käytänteet hoitotyössä -koulutusiltoapäivässä.

Karolina Peltomaa, potilasturvallisuusprojektin päällikkö, VSSHP
Weronica Gröndahl, vs. suunnittelija, Hoitotyön toimisto, VSSHP



HOSPITAALISTA KUUSI NUMEROA 2011

Hospitaali ilmestyy kuutena numerona vuonna 2011. Aikataulu ei ole vielä valmiina tämän lehden ilmestyessä, koska lehden painaminen on kilpailutettava ensin. Aikataulu tiedotetaan netissä, kun se on vahvistettu.

Pääasiassa sidosryhmille suunnattava Lasaretti-lehti julkaistaan kaksi kertaa ja kaikkiin koteihin jaettava Lasaretti Plus kerran vuonna 2011.

Painettavien lehtien lukumäärän vähentämisestä päätettiin viestinnän ohjausryhmän kokouksessa 3.12.

Näin vapautuva työaika ja säästävät ostopalvelurahat käytetään T-sairaalan käyttöönottoon liittyvään tiedottamiseen sekä internetsivujen uudistamiseen ja muuhun sähköisen viestinnän kehittämiseen.

Tuttu ja tuntematon hengitystukiyksikkö



Jukka-Pekka Koskinen puhuu Anne Ojannon kanssa maailman ja Suomen tapahtumista - joskus jopa politiikasta

Matti Hyypää

Hengitystukiyksikkö aloitti toimintansa VSSHP:ssä 1.1.2004, tehtäväänään koordinoita ja yhdenmukaistaa keskitetysti kaikkien neurologisten hengitysvaje- ja hengityshalvauspotilaiden hoitoa piirin alueella.

Keskeisiä määritelmiä

– ATEK-klinikan osastonylilääkäriin Arno Vuoren ja osastonhoitajan Kristiina Ylitalo-Liukkosen mukaan keskeistä hengitystukiyksikön työn kannalta on hengitysvajevaiheen tunnistaminen ja hengityshalvauspäätöksen harkinta lääketieteellisin perustein, potilasta kuullen. Pyrkimys on kattavasti hyvään ja ennakoivaan hoitoon.

– Useat etenevät neuromuskulaariset sairaudet johtavat jossakin vaiheessa myös hengityslihasten toiminnan heikkenemiseen, jolloin heikentynyt lihas toimii koko ajan maksimikapasiteetilla (hengitysvajevaihe) ja on koko ajan ”maitohapoilla”. Tässä vaiheessa auttaa kaksoispaineventilaatio, joka suo keuhkoja ventiloimalla lihaksille niiden energia-aineenvaihduntaa normalisoivan lepoaiheen.

– Sairausten edetessä tulee usein silloin, kun maskiventilaattorin tarve on 16-20 tuntia vuorokaudessa, eteen kysymys hengityshalvauspäätöksestä, jonka voi tehdä perussairautta hoitavan klinikan (esim. neurologian, kirurgian tai lastenklinikan) ylilääkäri, hengitystukiyksikön asiantuntijalääkäreitä kuultuaan. Tämän hallinnollisen päätöksen jälkeen potilas on jatkuvasti sairaalan kirjoilla. Hengityksen tukemisen tarve on tällöin suuri, jolloin tarvitaan myös trakeostomia (”reikä”) henkitorveen hengityskonehoitoa varten sekä ympärivuorokautinen hoitorinki turvaamaan potilaan hoito ja valvonta.

– Sairaanhoidopiirimme alueella on tällä hetkellä 11 hengityshalvausstatuksella olevaa potilasta, joista 7 on kotihoidossa, yksi osastohoidossa ja kolme keskitetyssä kodinomaisessa hoidossa. Hengitysvajehoidossa on puolestaan tällä hetkellä noin 140 potilasta.

Varautuminen ja keskustelut tärkeitä

– Hengitystukiyksikön yksi tärkeimmistä tehtävistä on ottaa hengitysvajepotilaat intensiiviseen klinikka- ja organisaatorajat ylittävään seurantaan ja hoitoon. Erityisen tärkeää on saada potilaalle annetun riittävän informaation jälkeen objektiivisesti selville hänen oma tahtonsa jatkohoidon suhteen. Kirjallinen ennakoiva hoitotahto olisi toivottava, sillä kerran aloitetusta elämästä keinoitekoisesti ylläpitävästä

hengityslaittehoitosta luopuminen potilaan omasta tahdosta on Suomessa hyvin hankalaa, eutanasian ollessa kielletty, muistuttavat Arno Vuori ja Kristiina Ylitalo-Liukkosen.

– Sairaudet etenevät hyvin erilaisella nopeudella. Jotkut, kuten ALS-tautia sairastavat, menettävät ennen pitkää toimintakykynsä. Toisaalta joissakin sairauksissa toimintakyky taas säilyy pitkään. Oman potilasryhmänsä muodostavat akuutit selkäydinvammat, kuten onnettomuudet ja verenkiertokatastrofit, jotka eivät ole ennakoitavissa eivätkä periaatteessa etene.

– Lyhyenä yhteenvetona voisi sanoa, että hengitystukiyksikön tavoitteena on antaa hengitysvajevaiheessa oleville potilaille mahdollisimman kattavasti moniammatillista ja organisaatorajat ylittävää hoitoa sekä objektiivista informaatiota heidän omien päätöstensä pohjaksi. Hengityshalvauspäätöksen jälkeen hoidamme potilasta hoitoringin avulla siten, että potilasturvallisuus ja hyvä elämän laatu on tavoitteena vaikka parantavaa hoitoa ei olekaan saatavissa.

Sairaala kotona

Naantalilaisella 44-vuotiaalla Jukka-Pekka Koskisella todettiin 6-vuotiaana hitaasti etenevä Beckerin lihasdystrofia.



Arno Vuoren ja Kristiina Ylitalo-Liukkosen mukaan hengitystukiyksikön tavoitteena on antaa hengitysvajevaiheessa oleville potilaille mahdollisimman kattavasti moniammatillista ja organisaatorajat ylittävää hoitoa sekä objektiivista informaatiota heidän omien päätöksiensä pohjaksi.

Hengityskonehoito aloitettiin 8 vuotta sitten. Hän asuu vanhempiansa kanssa omakotitalossa kauniin mäntyjä kasvavan mäen reunassa. Hänen oma huoneensa muistuttaa sairaalahuonetta, paitsi että seinät ovat lähes täynnä nykyaikaista viestintäteknologiaa – televisio, näyttö, audiovisuaalisia laitteita, digitaalivideolevyjä ja muuta tarvittavaa alan rekvisiittaa.

Jukka-Pekan huoneen vieressä on käytävä, jonka toisella puolella on hoitajien huone. Jukka-Pekan hoito on ympärivuorokautista, joten hänen hoitorinkiinsä kuuluu viisi henkilöä – yksi sairaanhoitaja ja neljä lähihoitajaa. Hoitajien huone toimii mm. sosiaalisena taukotilana, hoitotarvikevarastona ja ”kommunikaatiokeskuksena”, josta on tietokoneyhitys TYK-Sin verkkoon. Jukka-Pekan huoneesta on yhteys liukuoven takana olevaan pesu- ja wc-tilaan, josta löytyvät kaikki hygienian hoidossa tarvittavat apuvälineet.

Yksityisyyskin on taattu

Jukka-Pekka Koskinen pystyy puhumaan täysin ymmärrettävästi. Hänen puheestaan huokuu tyytyväisyys elämään.

– Sinänsä päiväni kuluvat melko kaavamaisesti. Herätys on kello 8, jonka jälkeen seuraavat aamutoimet. Päiväni kuluvat näin talvisin television, videoiden ja tietokoneen parissa, joten aika ei tule pitkäksi, vaikka pimeä aika joskus vähän masentaakin. Kesäisin saan olla ulkona. Silloin en millään viitsisi olla yhtään sisällä. Talvisin käyn ulkona vain kerran viikossa, tavallisimmin kaupassa. Matkusteluni rajoittuu silloin tällöin tehtyihin laivamatkoihin Ahvenanmaalle.

– Hoitajien kanssa puhun yleisiä asioita. Nyt hoitovuorossa olevan Anne Ojannon kanssa puhumme maailman ja Suomen tapahtumista – joskus jopa politiikasta. Kun kaverini tulevat käymään luonani, laittavat hoitajat aina oven kiinni. Muutenkin kaipaen joskus hiljaisuutta ja omaa aikaa, jota saan aina halutesani ihan tarpeeksi. Iltaisin menen nukkumaan noin klo 24, jota ennen tietenkin tehdään kaikki iltatoimet. Valvon yleensä vähän pitempään esimerkiksi uutena vuotena ja juhannuksena. Vaihtelu virkistää joskus. Joulun on siinä mielessä mukavaa aikaa, että sis-koni tulee silloin perheeseen aina viettämään juhlaa kanssamme.

Hoitajan työ jatkuu joulunakin

Sairaanhoitaja Anne Ojanto on ollut Jukka-Pekan hoitoringin vastuuhoidtajana kaksi ja puoli vuotta. Työ on todella monipuolista ja poikkeaa sairaalassa työskentelystä, koska hoitajat toimivat vuorossa yksin.

– Vaikka Jukka-Pekkaa hoidetaan kotona, pitävät hoitajat hoitosuhteen täysin ammatillisena. Hoidollisesti potilaalle tarjotaan erikoissairanhoidon tasoista hoitoa, mutta hoitosuhde potilaaseen muodostuu tiiviimmäksi, kun toimitaan yhden potilaan kanssa hänen kotonaan.

– Työhömmme kuuluu Jukka-Pekan hengityshalvaukseen liittyvä laitehoito sekä perushoito. Hengityshalvauspotilas vaatii ympärivuorokautista hoitoa ja seuranta. Työhön kuuluu oleellisena osana hengityskoneen toiminnan seuranta, hengitysteiden kostutukseen ja liman poistoon käytettävien laitteiden käyttö. Hengityskone ja muut laitteet vaativat myös jatkuvaa tarkkailua sekä päivittäistä huoltoa tai tarkistuksia. Lisäksi kotiolosuhteissa hätätilanteiden hallinnan osaaminen korostuu, hoitajat on koulutettu ennalta mahdollisten hätätilanteiden varalta.

– Jouluaaton ja joulupäivän illat ovat perheen omaa aikaa ilman ulkopuolista hoitajaa. Jukka-Pekan Ritva-äiti huolehtii silloin valvonnasta ja hoidosta. Hän on saanut hoidon toteuttamiseksi tarvittavan toimipaikkakoulutuksen. Hoitaja on jouluaattona ja –päivänä paikalla aamu- ja yövuoroissa. Hoitajat eivät osallistu perheen joulun viettoon, mutta tunnelma on silti kotoisampi kuin sairaalassa – kodin joulun kaikki tuoksut ovat silloin seuranamme.



Det lyser i fönstren på Åbolands sjukhus

Tomten får komma. Inremedicinska avdelningen på Åbolands sjukhus med sjukskötarna Monica Drugge-Mäkelä, Nessi Cimili och Joakim Bäcklund samt avdelningsläkare Tiina Julin (bakerst) håller upp humöret och dörarna över helgdagarna.

Mathias Luther

Åbolands sjukhus krymper över julen. Ljusen brinner bara på inremedicinska avdelningen i sjukhusets mellanvåning där minst ett tiotal patienter väntas fira jul.

Inremedicinska avdelningen har 26 bäddplatser i sju rum. Personalstyrkan kommer att vara ungefär som under ett normalt veckoslut säger t f avdelningssköterskan Joakim Bäcklund.

I år då julafton är en fredag så blir avbrottet i verksamheten inte mycket större än ett veckoslut ändå, säger han.

De patienter som kan åker förstås hem över julen för längre eller kortare tid. Somliga får permission för några timmar för att åka hem och äta och fira med familj och vänner på julafton eller juldagen.

Musik och ljus

Men för dem som måste stanna på avdelningen försöker personalen ordna lite julstämning. Sjukskötare Nessi Cimili som har jobbat två jular på Åbolands sjukhus

och kommer att jobba också i år säger att man brukar ha på julprogram i teve och radio, man serverar julmat både julafton och juldag och man har pyntat med julgran och ljus.

– Om det finns någon musikalisk person på jobb och musikaliska patienter kanske vi sjunger några julsånger, säger hon.

Förutom patienter och personal väntas också en hel del anhöriga på besök. I fjol var de faktiskt flera än patienterna och de har med sig blommor och annat som ökar feststämningen, säger Nessi Cimili.

Glad tradition

Hon kommer själv att bidra till stämningen före jul då hon är sjukhusets lucia. Under ett par år har sjukhuset inte haft en egen lucia då dagen har infallit på ett veckoslut men i år blir det av igen.

– Jag har inte varit lucia sedan femte klass i Cygnaeus skola, säger Nessi.

Där vände sig flickan från en muslimsk invandrarfamilj med de finländska jultraditionerna och nu deltar hon glatt i dem.

SANASTOA

avdelningsläkare - osastonlääkäri
 invandrarfamilj - maahanmuuttajaperhe
 julmat - jouluruoka
 långtidsvikarie - pitkäaikaissijainen
 permission - loma
 pynta - koristella
 smärtfritt - kivuttomasti

– Jag tyckte ju också som barn att julen är en rolig tid. Hemma firar vi nyår med nyårsklappar men jag både ger och får också julklappar av vänner och bekanta, säger hon.

Många frivilliga

På sjukhuset är hon en av de frivilliga som ställer upp för att jobba under julhelgen. Sjukskötare Monica Drugge-Mäkelä som också har jobbat flera jular säger att det på senare år vanligen funnits så många frivilliga att de som å andra sidan väldigt gärna vill vara hemma med sin familj kan vara det.

Bland dem som inte jobbar finns avdelningsläkaren Tiina Julin.

– Jag har en stor familj och har gärna ledigt, säger hon.

Men minst en läkare kommer att finnas på plats och den uppgiften delas av två läkare som är inne på sin specialisering.

Joakim Bäcklund säger att han försökt beakta folks önskemål om lediga dagar då han gjort arbetslistorna och det har gått ganska smärtfritt. Uppgiften underlättades av att finns det några långtidsvikarier som kan hoppa in och lappa på. Det fanns också personal på från kirurgiska avdelningen som vill komma ner och sköta några skift på inremedicinska medan deras egen avdelning är stängd.

Kirurgiska avdelningen stängs mellan 17 december och 3 januari, liksom alla polikliniker utom den inremedicinska och den kirurgiska som har begränsade öppethållningstider.

Hyvää (pikku)joulua teholta!

Ja tapahtui sinä päivänä, että aikuisten teho-osasto TYKSistä kokoontui jälleen kerran Kupittaaan Paviljonkiin juhlistamaan lähestyvää joulua... mutta vähänpä juhlaväki aavisti, kuinka tuota suurta juhlaa oli edeltänyt kuukausien työ, suunnittelu ja organisointi, askarteluryhmän periksiantamaton ja sitkeä työ, rahastonhoitajien ahkeruus ja oveluus sekä koko huvitoimikunnan sammumaton into tuoda kollegojensa eteen jälleen kerran unohtumaton show.

Huvitoimikunnalla (HTK) on teho-osastolla pitkät perinteet ja menneiden aikojen joulujuhlat ovat asettaneet pysyvät paineet luoda joka vuosi jotain uutta, parempaa ja ennalta-arvaamatonta. Tästä syystä pikkujoulujuhlien suunnittelu aloitetaan jo edellisten juhlien räppäisissä, viimeistään maaliskuussa. Tämän vuoden teema Las Vegas Kasino syntyi jo vuoden alussa ja varsinaiset HTK-kokoukset alkoivat elokuussa.

Ensimmäiset pari kokousta suunniteltiin teemaan sopivaa ohjelmaa ja runko syntyikin nopeasti. Cancan-tanssiryhmä oli ainakin saatava, taikuri hehkeine apulaisineen ja muotinäytös ilmestyivät kuin luonnostaan ohjelmaan, lisäksi sovittiin musiikin säestämästä pantomiimiesityksestä ja koko illan juontaisivat kaksi hehkeää Las Vegas -ruusua. Kun HTK:n miespuoliset jäsenet vielä keksivät pystyttää "kasinolle" Black Jack -pöydän, jossa maksuvälineenä toimisivat teholta kerätyt infuusiopullojen käytetyt suojakorkit ja askarteluryhmä päätti laatia minialttarin Vegas-pikavihkiäisiä varten, oli setti valmiina.

Syksy meni ohjelmia harjoitellessa ja rahoitusta laadittaessa, ja kun juhlapäivä oli käsillä, oli jokaisella HTK:laisella jälleen kerran sellainen olo, ettei tästä tule mitään ja koko

ohjelmakin on ihan pliisu. Sinänsä lupaava merkki, sillä liika itsevarmuus kostaatuu aina!

3.12. koitti suuri päivä ja kansaa valui Kupittaaan Paviljonkiin ovista ja ikkunoista, innokkaina nauttimaan juhla-ateriasta ja (toivottavasti) ohjelmasta. Kunniavieras, ylilääkäri **Timo Savunen** tuotiin paikalle näyttävästi palautolla. Juhla-aterian jälkeen osastonylilääkäri **Perttilä** piti perinteisen juhlapuheen, ja kun kahvia alettiin hörppiä, paikalle ilmestyikin itse Marilyn Monroe, joka pienen tanssin säestyksellä houkutteli herra Savusen lavalle. Juhlayleisö sai nauttia upeasta esityksestä, kun **Sauhu** esitti kappaleet Hallelujah ja My Way **Risto Tertin** tyylikkäällä säestyksellä. Tämän jälkeen oli HTK:n vuoro ja lavalle syöksyivät Cancan-tytöt, muotinäytöksen hehkeät neidot ja komeat miehet.



Aina välillä esiin astelivat Lasvegasruusut Patsy ja Edina, jotka höpinöillään johdattivat ohjelmasta toiseen. Taikurin ja pantomiimiesityksen jälkeen oli aika kumartaa, ottaa vastaan kehuja ja halaukset ja poistua pohtimaan seuraavan vuoden juhlaa.

Patricia Bertényi
Pasi Rahkola



Juhlapuhuja
Perttilä
vauhdissa.

Teho-osaston pikkujoulujuhlien täytyy aina onnistua, kun juh latoimikuntakin on näin elegantti.

Alvarkööri Kirurgisessa sairaalassa



TYKSin Kirurgisessa sairaalassa virittäydettiin joulutunnelmiin maanantaina 13. joulukuuta. Potilaille sekä henkilökunnalle oli tarjolla glögiä ja joulutorttuja. Päivän kruunasi Paimion sairaalan legendaarisen Alvarköörin vierailu. Kuoro ilahdutti kuulijoita sikermällä ikimuistoisia joululauluja.



TYKSin omat "hullut päivät". Sellaiseksi voi hyvistä syistä luonnehtia tehyläisten jo perinteeksi muodostunutta Taitavat kädet -myyntityttöä 25. marraskuuta. Tapahtuma on osaltaan myös omanlaisensa joulukauden avaus.

Kovin ahtaaksi kävi naisten- ja silmäkli-

nikoiden luentosalien aula heti aamusta, hyvä kun kaikki innokkaat ostajat sisään mahtuivat. Tarjolla oli taas mitä moninaisimpia käden taitojen tuotteita: herkuja kahvi- ja joulupöytään, askartelutöitä, kudonnaisia, neuleita, koruja, joulukoristeita ja kaikkea siltä väliltä. Ja kauppa kävi.

Yhteispäivystys tulee - oletko valmis?

TYKSin T-sairaalan on määrä valmistua kokonaisuudessaan 12.12.2012. Yhteispäivystys aloittaa täydellä teholla vähän myöhemmin, alkuvuodesta 2013.

Juha Syrjä

Yhteispäivystyksen arvioidaan hoitavan noin 120 000 potilasta vuodessa. Neliötä on käytössä noin 8 000, sänkyjä 106 ja eristystiloja 7. Koko T-sairaalan strategiset mitat ovat seuraavat: kokonaispinta-ala 108 000 neliötä, henkilöstöä noin 1 600, vuodeosastoja 13 ja sairaansijoja noin 300.

Nuo faktat kerrottiin ja kerrattiin VSSHP:n henkilökunnalle viime kuun puolivälissä pidetyssä runsassisältöisessä tiedotustilaisuudessa. Kymmenet työntekijät saivat T-sairaalan auditoriossa kuultavakseen tietopaketin T-Pro-hankkeen yhteispäivystysprojektiin liittyvistä asioista, kuten ensihoito- ja päivystyspalveluiden kokonaisuudesta, tilasuunnittelusta, tietojärjestelmistä, päivystysprosessien suunnittelusta, hoitoprotokollista ja kaikkien eri hoitolinjoiden päivystysprosesseista.

Infopäivän antia olivat muun muassa nämä viestit: Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon päivystys sekä VSSHP:n akuuttihoito ja raskas erikoissairaanhoido yhdistyvät innovatiiviseksi yhteispäivystykseksi, jossa ensihoito ja sairaankuljetus ovat osa yhteispäivystystä ja potilaan hoitoketjua. Yleislääkärit ja erikoislääkärit eli hoitolinjoiden päivystäjät hoitavat potilaita yhdessä. Tarvittavat sairaanhoidolliset tukipalvelut sijaitsevat mahdollisimman lähellä potilasta. Erikoissairaanhoidon kokemus tuodaan etulinjaan, ja yhteispäivystys tekee tiivistä yhteistyötä TYKSin hoitolinjoiden kanssa.

Tiimityönä potilaslähtöisesti

– Koko toiminnan suunnittelun lähtökohtana on potilaslähtöinen hoito sekä tilojen että hoitoprosessien suunnittelussa. Potilasta ei kuljeteta hoitoon ja tutkimuksiin vaan asiantunteva hoito ja tutkimukset tuodaan potilaan luokse päivystysalueella. Ensihoito- ja päivystyspalvelut tuotetaan yhdistetyssä organisaatiossa. Tilasuunnittelussa on huomioitu toisiaan tukevien toimintojen sijoittuminen fyysisesti lähekkäin. Kaiken kaikkiaan rakenteilla on valtakunnan parhaiten suunniteltu aito yhteispäivystys, sanoi tiedotustilaisuuden vetäjä, yhteispäivystyksen projektipäällikkö **Eero Kitinoja**.

– Päivystyksen hoitoyksiköissä potilashoidon kulmakivenä on tiimityömalli. Esimerkiksi trauma-ortopedisessä yksikössä hoitajat, yleislääkäri ja erikoisala-päivystäjä hoitavat traumapotilaat niin, että kunkin ammattilaisen osaamista

käytetään optimaalisesti potilasryhmän hoidossa. Tiimi vastaa yhdessä koko potilasryhmän hoidon toteutumisesta; potilaita ei luokitella perinteisellä perusterveydenhuolto/erikoissairaanhoido- luokittelulla, Kitinoja selvitti.

Kitinoja listasi myös koko joukon yhteispäivystyksen tulevaisuuden haasteita, joiden kärkipäässä olivat henkilöstön osaamisen varmistaminen, sen tehokas ja sujuva hyödyntäminen tiimityömallissa sekä alueellisen päivystystoiminnan koordinointi. Osaamisen varmistamisen tärkeimpiä tekijöitä ovat panostaminen työolosuhteisiin, työympäristön houkuttelevuuteen, toiminnan organisointiin ja kannustavaan palkkaukseen. Alueellisen päivystystoiminnan koordinoinnilla ja päivystyshoidon porrastuksella taas ovat hyvät onnistumisen mahdollisuudet, kun koko sairaanhoitopiirin yhteispäivystykset kuuluvat yhden organisaation alaisuuteen.

Tulevan yhteispäivystyksen organisaatorakenne oli vahvasti esillä päivän puheissa. Tässä pari poimintaa kehittämispäällikkö **Satu Suhosen** puheenvuorosta:

– Nykyinen organisaatorakenne ei tue potilaslähtöistä ja hoitolinjaperusteista palvelun tuottamista. Potilaslähtöiset palvelut saavutetaan siirtymällä toimintojen johtamisesta hoidon tuottamisen johtamiseen. Turha, arvoa tuottamaton tai väärin suunniteltu toimintatapa on karsittava pois. Koko piirin organisaatorakenne ja johtamisjärjestelmä on muutettava tukemaan uutta toimintaa.

– Hoitolinjoiden potilaslähtöiset palvelut parantavat hoidon laatua ja lyhentävät sisäisiä viiveitä. Niillä myös hallitaan toiminnan pullonkauloja ja työkuormitusta sekä tehostetaan resurssien joustavaa käyttöä, Satu Suhonen sanoi.

Hoitoprotokollat varmistavat laadun

Hoitoprotokollien merkityksestä esitelmöi anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri **Päivi Lucenius**. Tänä syksynä Turun kaupungin terveyskeskuspäivystyksessä ja TYKSin ensiavussa kehityslääkärinä aloittaneella Luceniuksella on tuoreita kokemuksia Tampereelta. Ennen Turkuun tuloaan hän toimi Taysin yhteispäivystyksessä Acutassa erikoissairaanhoidon päivystyksen vastuualueen johtajana ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ensihoidon vastuulääkärinä.

– Hyvin suunniteltujen hoitoprotokollien avulla voidaan poistaa hoidossa turhat viiveet, vakioita ja standardoida hoitoa sekä parantaa kommunikaatiota. Hoitoprotokolliin kuuluvat olennaisesti yhteiset pelisäännöt kaikkien toimijoiden kesken. Päätaavoite on kustannustehokkaan ja laadukkaan hoidon varmistaminen, Lucenius selvitti.

Lucenius luetteli monta asiaa, jotka on hoidettava huolella, jotta yhteispäivystys toimii toivotulla tavalla.

– Ylimmän johdon tulee seistä myös käytännössä



Eero Kitinoja



Päivi Lucenius

homman takana, mikä tarkoittaa etenkin riittävää resurssintia. Halukkaat erikoislääkärit on saatava päivystyksen etulinjaan asiallisella korvauksella. Uusia toimintamalleja on jatkuvasti arvioitava ja kehitettävä sekä ohjeet laadittava toimiviksi. Briljantteja ehdotuksia halutaan ja niiden esittäjiä palkitaan. Koulutukseen ja simulaatioharjoitteluun on varattava riittävästi resursseja. Haluamme luoda yhteispäivystyksestä houkuttelevan työpaikan, jossa on upeaa tehdä työtä. Yhdessä mahdollistamme muutoksen yhteisessä työpaikassamme! Päivi Lucenius kannusti.

VSSHP ja Forssan seudun terveydenhuolto tiiviimpään yhteistyöhön

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ja Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä ovat valmistelleet aiesopimuksen, jonka mukaan ne kartoittavat toiminnallisia yhteistyömahdollisuuksiaan sekä kehittävät keskinäisen yhteistyönsä määrää ja laatua.

Tavoitteena on laajentaa osapuolten välistä yhteistyötä, jota niillä on jo nyt muun muassa syövä hoidossa, lastenpsykiatriassa ja ensihoidossa.

Sairaanhoitopiirin hallitus hyväksyi aiesopimuksen osaltaan 14.12.2010. FSTKY:n hallitus käsitteli sitä 20.12.2010.

Aiesopimuksessa sovitaan tietyistä koulutukseen, hoitoketjuihin ja alakohtaiseen yhteistyöhön liittyvistä asioista.

Koulutuksessa sairaanhoitopiiri tukee FSTKY:n tavoitetta saada toimia Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan

koulutusterveyskeskuksena ja –sairaalana. FSTKY voisi tarjota tutustumis- ja koulutusjaksoja terveyskeskuksessa lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijoille opintojen kaikissa vaiheissa sekä ns. eurovaiheen palvelumahdollisuuksia terveyskeskuksessa ja sairaalassa.

Sopimuksen yhtenä tavoitteena on siirtää Turun yliopiston lääketieteellistä koulutusta videoneuvottelutekniikalla FSTKY:n terveysasemille ja sairaalaan työntekijöiden nähtäväksi ja hyödynnettäväksi.

Sopimuksella varmistetaan, että potilaiden yhtenäistä hoitoa varten laadittaviin hoitoketjukuuvauksiin ja –ohjeisiin saadaan myös FSTKY:n näkemykset.

VSSHP:n ja FSTKY:n toimialojen viranhaltijat käyvät vuosittain sovittavat keskustelut alakohtaisen yhteistyön ke-

hittämiseksi ja täsmentämiseksi.

Aiesopimuksessa ei määritellä tarkemmin, mitä palveluita ja kuinka paljon VSSHP tarjoaa FSTKY:lle, vaan ne sovitaan neuvottelemalla erikseen.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin kuuluvan Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Forssa, Humppila, Jokioinen Tammela ja Ypäjä. Kuntayhtymällä on sairaala Forssassa ja yksi tai useampi terveysasema kussakin jäsenkunnassa. Kuntayhtymän väestö on runsaat 35.000 asukasta.

FSTKY:n käyttää menoihinsa noin 63 miljoonaa euroa vuodessa ja sillä on noin 570 työntekijää. FSTKY tilaa palveluita pääasiassa Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiristä, mutta käyttää myös Tampereen yliopistollisen keskussairaalan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin palveluita.

Paakari-Pauli saa suut vehnäsellem

Markku Näveri

Sairaanhoitopiirin palveluksessa on kaksi leipuria, virallisemmin leipojaa: **Eeva Rantasalo** sekä **Pauli Ristilä**.

Ja heti kärkeen: Pauli on saanut tarpeekseen kuulla siitä kuuluisasta taikakaulimesta.

Ristilän Paulin leipurin ura urkeni vuonna 1977 Paimion sairaalassa, jossa leipomiskulttuuri oli vuosikautia kurssissaan. Viimeisinä vuosina sairaalan muhkea savupiippukin oli pelkästään ”Paulin käytössä”. Kun piipusta tuprusi savua, ohikulkijat tiesivät, että taas se Pauli siellä leipoo.

Keuhkoklinikan muuton myötä myös Paulin tie toi TYK-Sin Kantasairaalan keittiöön. Täällä hän ja Eeva jakavat työt niin, että toinen tulee aamuisin klo 5.30 valmistamaan perustuotteet kuten sämpylät potilaille sekä kakut ja pullat myyntiä varten. Toinen leipuri saapuu puoli tuntia myöhemmin leipomaan erikoistuotteet, kuten gluteenittomat tuotteet mutta myös kakkuja ja leivoksia.

Omien leipureitten herkkuja nautitaankin nykyisin talossa järjestettävissä eläke-, syntymäpäivä- ja läksiäisjuhlissa. Jo jonkin aikaa makeita ja suolaisia herkkuja on myös myyty perjantaisin henkilökunnalle.

Toiveita täytetään

Pauli kertoo leipureiden voivan aika pitkälti päättää, mitä he leipovat. Toki ruokalistan mukaan menen ja emännän kanssa neuvotellen. Ja tärkeintä on leipoa potilaille sopivia tuotteita.

– Toiveitakin pyrimme täyttämään, ja kiertoa leivonnaisissa on. Niitä teemme eniten, mitkä käyvät parhaiten kaupaksi.

Ruokailijoilta tuolloin tällöin kantautuva toive tuoreesta leivästä lounaalla olisi Paulin mukaan mahdollista toteuttaa.

– Resurssit siihen ovat, tarvittaisiin vain päätös. Mallaslimppua olemme jo kokeilleetkin.

Ristilän Pauli ja kaksi työkalua: kaulin sekä riivauskone, jolla sämpylät saavat muotonsa.



Käsityötä

Leipurin työ TYK-Sin keittiössä on pitkälti käsityötä, ainoastaan sämpylän aihiot tulevat valmiina. Paulin aika menee pääosin perustyöhön, ja myös kylmiötilat asettavat rajansa, sillä pakasteaihiota ei mahdu määräänsä enempää. Pauli leipoisi mielellään erilaisia viinereitä, mutta ne ovat nykyoloissa liian hidastuotteita. Myös sämpyläkirjon laajentaminen houkuttelee.

Pauli pitää työssään sen suhteellisesta vapaudesta. Paras on kuitenkin se, että saa tehdä käsillä ja kädenjälki todella näkyä.

– Onhan tämä joskus aikamoista kellon perässä juoksemista, jolloin ihmettelee, mitä taas tuli luvatuksi ja ehtiiköhän nyt varmasti kakku juhlapöytä.

”Siviilissä” Ristilän Pauli ei enää ole yhtä innokas leipuri kuin nuorempana. Kavereiden juhliin hän tosin vehnäset pyöräyttää. Ja yllättäpä ammattimies amatöörikotileipurin tunnustamalla:

– Joulukakut leivon alusta loppuun, mutta tortut ja piparit teen valmistaikinoista.

TUORE KASVO

Karkkitehtaasta henkilöstötoimimistoon



Tuoreen henkilöstötoimimistoon Marjut Kahilaisen ensikokemukset sairaanhoitopiiristä ovat positiiviset.

Markku Näveri

– Joku saattaisi syystäkin hämmästyä, kun kuulisi, että ennen sairaanhoitopiirin palvelukseen tuloani toimin Leaf Suomen Auran makeistehtaan ostopäällikkönä pari vuotta, myhäilee henkilöstötoimimistoon syyskuussa pestattu henkilöstösihteeri **Marjut Kahilainen**.

Kuva asettuu kuitenkin kohdalleen, kun Marjut jatkaa

olleensa samassa firmassa aiemmin palkkahallintopäällikkönä vuodesta 2002. Sitä ennen hän vaikutti kuusi vuotta henkilöstöasiainkäsittelijänä helsinkiläisessä Accenture Oy:ssä.

Koulutukseltaan Marjut on kauppatieteiden maisteri ja ollut aina kiinnostunut henkilöstöasioista sivuten niitä myös opinnoissaan. VSSHP:n palvelukseen häntä houkuttelivat paitsi juuri veto henkilöstöhallintoon myös organisaatio, jonka tavoitteita ja toiminta-ajatusta hän kuvailee tärkeäksi

ja hyödylliseksi.

Marjutin työnkuva ei ole vielä muotoutunut tarkasti, mutta monessa hän on jo ollut mukana:

– Olen osallistunut tuloksellisuuseräneuvotteluihin, palvelussuhdeasioiden käsikirjan uudistamiseen sekä klinisen lisätyön neuvotteluihin.

– Aika näyttää, millaiseksi ”paketti” muovautuu. Rekrytoitaessa henkilöä tähän tehtävään ajatuksena oli, että noin puolet työstä olisi palvelussuhdeasioita ja puolet muita henkilöstöhallinnollisia tehtäviä. Monipuoliset tehtävät ja projektit kiinnostavat.

Julkisella ja yksityisellä on eroa

Alkuaika Marjutilta on luonnollisesti kulunut myös tutustumisen ja perehtymisen merkeissä.

– Paljon olen jo ehtinyt ihmisiä tavata ja saanut tosi positiivisen kuvan. Ja tekemistäkin tuntuu riittävän.

Yksityiseltä tulleelle Marjutille on ollut uutta tiivistä yhteistyötä ammattijärjestöjen ja pääluottamusmiesten kanssa.

– Neuvottelukulttuureissa on aika lailla eroa, samoin kunnallisissa päätöksentekijärjestelmässä. Ne eivät ole aivan niin suoraviivaisia kuin yksityispuolella.

Tekemistä Kaarinassa asuvalla Kahilaisen Marjutilla riittää vapaa-ajallakin. Vipinän takaavat perheen miehet, joista nuorimmat ovat 5- ja 10-vuotiaat pojanvesselit. Marjut yrittää kuitenkin jättää aikaa kuntoilulle: lenkkeily ja kuntosalit ovat ykköslajit.

– Onhan toimistotyöntekijän huolehdittava siitä, että harrastukset ovat iskussa, hän nauraa.

Jorma Salmi: Ulkoistaminen huolena

Markku Näveri

Kun huoltomestari **Jorma Salmi** aukaisi marraskuussa 1978 ensi kertaa TYKSin teknisen yksikön viestintälaittehuollon oven, hän tuli sanojensa mukaan ”periaatteessa ihan samoihin hommiin” kuin hän tekee nykyisinkin. Tosin ei pitkään, sillä vuoden viimeinen päivä on myös Jorman viimeinen työpäivä. Virallisesti hän jää eläkkeelle ensi maaliskuussa.

Laitearsenaali, joka viestintähuollon työskärsänsä sisältää moninainen: palohälyttimet, hoitajakutsut, päällekkäushälyttimet, puhelimet ja dectit, av-laitteet ja päälle vielä keskusradio, pikapuhelinkeskus sekä keskuskellojärjestelmä. Ja tokkopa tuossa edes olivat kaikki...

Oleellinen ero takavuosien verrattuna on, että kun ennen laitteita huollettiin ja korjattiin omin voimin ja taidoin, ne nyt lähetetään huoltofirmaan tai laitteen valmistajalle. Esimerkiksi sanelukoneita korjattiin Jorman mukaan aikoinaan ahkerasti. Nyt perinteiset sanelukoneet on korvattu tietokoneeseen liitettävillä digisanelimilla. Nykyään eniten huoltoon tuodaan dect-puhelimia, miltei päivittäin.

Jorman kaltaista ”vanhan liiton miestä” nykyinen kehitys-
suunta tuppaa harmittamaan:

– Yhä useammat laitteet ovat pitkälle kertakäyttötuotteita. Niiden hajotessa ne vaihdetaan uuteen.

Katoaako osaaminen?

Korjaus- ja huoltotöiden luonteen Jorma näkee muuttuneen. Talon omat miehet toimivat ”palokuntaperiaatteella” antaen ensiavun, jonka jälkeen laite joko vaihdetaan tai korjataan muualla.

Jormaa huolestuttaa, että tekninen yksikkö ei ole panostanut enemmän omaan toimintaan. Esim. kaapeloinnit ja saneeraukset ovat melkein 100-prosenttisesti ulkopuolisilla toimijoilla.



Huoltomestari, pääluottamusmies Jorma Salmi aloitti hyvissä ajoin ennen eläkkeelle siirtymistään paperien kaseeraamisen.

– Kun liikaa turvaututaan ulkopuolisiin tekijöihin, on uhkana, että meiltä vähitellen katoaa myös tietotaito talon ulkopuolelle. Muissa yliopistosairaaloissa onkin tekniikassa huomattavasti enemmän henkilökuntaa kuin meillä, joten kriisitilanteissa heillä on paremmat valmiudet, Jorma sanoo.

Ay-aktiivi

Paitsi työntekijänä kehitys huolestuttaa Salmen Jormaa myös pitkäaikaisena ay-aktiivina. Hän on jo pitkään vaikuttanut KTN:n TYKSin pääluottamusmiehenä sekä sh-piirin koordinoivana pääluottamusmiehenä. Ammatyihdistyksen hallituksessa hän on ollut taloon tulostaan saakka.

– Olen liian kiltti, kun olen aina pyydettyäessä suostunut jatkamaan, Jorma nauraa mutta pahoittelee samalla, että ay-toiminta kiinnostaa yhä harvempia.

Työnantajapuolen kanssa on käyty tiukimmat väännöt palkkaneuvotteluissa – ja ilmapiiri on joskus ollut kireäkin, Jorma muistelee, mutta viime aikoina on menty parempaan suuntaan, kun työnantaja on alkanut herkemmin kuunnella työntekijäpuolta.

Pääluottamusmiehestä rassaa, että vaikka tekniikassa on tehtäväkohtainen palkanarvio tehty, sitä ei ole sen jälkeen yhdessä työnantajan ja työntekijäpuolen kanssa ajantasaistettu, vaikka uutta väkeäkin on tullut. Samoin henkilökohtaisen lisän palkanarviointi on kokonaan tekemättä, vaikka sopimus jo vuodelta 1995 siihen velvoittaa. Seuraajallekin siis työmaata jää.

Harrastuksia piisaa

Salmen Jorma vaihtaa vapaalle hyvillä mielin, vaikkakaan 32 vuotta samassa työpaikassa ei voi unohtua herkeä. Hän sanoo jäävänsä kaipaamaan erityisesti työporukan yhteisiä hetkiä, sosiaalisia kontakteja ja saunailtoja.

Vapaa-ajan ongelmia Jormalle ei tule, sillä harrastukset ovat jo valmiina ennestään: Jorma on jo 25 vuotta jakanut dysfaattikkopoiikansa kanssa Turkulaista, Aamusia ja mainospostia Kaarinan Kultanummella sekä Littoisissa ja jakaa edelleen.

– Se on mukavaa yhdessäoloa.

Isää ja poikaa yhdistävät myös uinti- ja hiihtoharrastukset. Keväästä lähtien Jormalla on enemmän aikaa myös Kustavin mökille, saunomiselle ja kalastukselle.

SARVESTA HÄRKÄÄ



Pääluottamusmiehet kirjoittavat tällä palstalla vuorotellen ajankohtaisista aiheista.

Sama palkka samasta työstä

Sirkka Välimaa,
JHL VSSHP
koordinoiva plm.

Sama palkka samasta tai samanarvoisesta työstä on Suomessa hyväksytty periaate, ja se tunnetaan EU:ssa ja jopa laajemmaltikin maailmalla. Palkka on tärkeä työelämän oikeudenmukaisuuden mittari. Vuodesta 2006 lähtien on Suomen hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen yhteisenä tavoitteena ollut, että naisten ja miesten palkkaerot supistetaan vuoteen 2015 mennessä 15 prosenttiin. Vuonna 2009 oli naisten palkka keskimäärin 82 prosenttia miesten palkoista.

Edellä vertailemani palkka on kokoikäisten palkan-saajien säännöllisen työajan kuukausiansioiden ero. Tarkasteltavasta palkasta riippuen ero saattaa suurimmillaan olla vuotuisissa ansioiden jona 30 prosenttia. Syynä on muun muassa se, että naiset ovat useammin osa- tai määräaikai-

sisia työsuhhteissa, kun miehet taas tekevät enemmän ylityötä ja saavat enemmän satunnaisia palkanlisä.

Sukupuolten palkkaeroja eivät selitä naisten heikompi koulutustaso, työkokemus tai ammatillinen järjestäytyminen. Palkkaero vain kasvaa iän ja koulutuksen myötä, eikä työuran pituuskään selitä eroa. Naisten työura ei ole olennaisesti miesten työuraa lyhyempi.

Suurin selittävä tekijä on, että miehet ja naiset toimivat eri tehtävissä ja eri aloilla. Naisvaltaisilla aloilla maksetaan pientä palkkaa, mutta epäselvää on, miksi. Miehet työskentelevät useammin johtotehtävissä ja naiset taas käyttävät enemmän perhevapaita. Hallitus antoi hiljattain eduskunnalle selonteon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. Selonteossa tarkastellaan mm. edellä mainittuja seikkoja. Mitkä sitten ovat hallituksen linjaukset tilanteen parantamiseksi?

Palkkakartoituksia koskevia säännöksiä pyritään täsmentämään ja kytkemään asiaan paremmin mukaan myös luottamushenkilöt. Töiden vaatavuuden arviointia pyritään parantamaan perusteettomien palkkaerojen poistamiseksi. Työpaikkojen tasa-arvosuunnitteluun liittyvään lainvalmisteluun pyritään kolmikannassa. Jo ikääntymiseen liittyvistä syistä pyritään korke-

aan työllisyyteen, ja tässä on tärkeää molempien sukupuolten työllisyyden kasvaminen.

Selonteon linjausten mukaan pyritään myös lievittämään sukupuolittunutta työnjakoa, rohkaisemaan miehiä hakemaan töihin naisaloille ja tukemaan naisten urakehitystä. Työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista jatketaan. Uskaltaisinkohan jo tässä yhteydessä pohtia kotihoidon tuen merkitystä: onko se valinnanvapaus vai naisansa.

Paljon on tehtävissä, mutta vaikutukset ovat hitaita. Se ei kuitenkaan ole mikään syy olla pyrkimättä työelämän tasa-arvoon myös naisten ja miesten palkoissa. Vuoteen 2015 tulee nimittäin kiire. Viimeisimpinä kolmena vuotena muutokset on ollut yksi prosentti. Nyt pitäisi tavoitteen mukaan saada vähintään puoli prosenttia vuositasolla. Nyt kun meidän paikallisen tason tuloksellisuusneuvottelumme on käyty, pitää oikein pohtia, mitä oikein tuli tehtyä, ja miten tästä eteenpäin ja seuraaviin neuvotteluihin.

Tähän voisi lisätä pikkupotkuna työyhteisöön, että älä päivittele vaan päivitys...

Mukavaa joulun odotusta kaikille yhteistyökumppaneille.



- Kehittämistyö oli tällä porukalla hauskaa ja hyödyllistä, iloitsevat jo hitusen jouluisissa tunnelmissa Sari Hermonen, Heidi Korin, Riitta Parkkola ja Sirpa Löyttyniemi.

Intoa puhkuen

Varsinais-Suomen kuvantamiskeskuksessa on huikea kehittämissinnostus päällä. Se käy ilmi, kun kuuntelee Sirpa Löyttyniemen, Heidi Korinin, Riitta Parkkolan ja Sari Hermonen muodostamaa moniammatillista tiimiä. Tämä nelikko kiersi viime keväänä kaikki Suomen yliopistolliset sairaalat ja tutustui perin pohjin niiden magneettitutkimustoimintaan.

Juha Syrjä

Ennen keväistä benchmarking-kierrosta tutkittiin tarkoin kotipesä, jotta voitiin ryhtyä vertailemaan omaa toimintaa kollegoiden vastaavaan Helsingissä, Tampereella, Oulussa ja Kuopiossa.

– Magneettitutkimustoimintaa on kehitetty VSKK:ssa hyvin määrätietoisesti parin viime vuoden ajan. Kehittämisen lähtökohdaksi on ollut henkilöstön osaamisen ja toiminnan tuottavuuden parantaminen, kertoo hallinnollinen osastonhoitaja Heidi Korin.

– Tiesimme, että vaikka me hyviä olemmekin, meillä on myös paljon parannettavaa. Aloimme systemaattisesti seurata kokonaisprosessiamme. Teimme aikaseurantaa sekä kyselyt henkilöstölle prosessin toimivuudesta ja työtyytyväisyydestä. Esille tuli paljon tärkeitä asioita, joita pitää parantaa ja teimmekin heti koko joukon muutoksia, jatkaa hallinnollinen osastonhoitaja Sirpa Löyttyniemi.

– Oli yllätys, että lähes kaikki kuvaukset kestivät niin kauan. Sekin selvisi, että yksikköhinnat olivat yksityisellä puolella huomattavasti halvempat kuin täällä. Se taas johtui lähinnä siitä, että meillä on niin paljon vaikeahoitaisia potilaita, jotka täytyy tutkia viimeisen päälle tarkasti. Päätimme käydä kaikki yliopistosairaalat läpi ja verrata itseämme niihin. Tiesimme, millaista toiminta on yksityisellä sektorilla, koska olemme kaikki siihen tutustuneet, mutta muista yliopistosairaaloista meillä ei ollut kunnollista vertailutietoa, kertoo neuroradiologi ja radiologian dosentti Riitta Parkkola.

”Valtavan työn olette tehneet”

Niinpä tehotiimi pisti töpinäksi. Maaliskuussa naiset suunnittelivat ja löivät lukkoon tulevan kierroksen tavoitteet sekä laativat perusteellisen kysymyspatteriston. Tutustumisreissut tehtiin huhti–toukokuussa ja tuhti loppuraportti valmistui elokuussa. Ja siinä välissä oli ihan ”pakko” viettää kesälomaakin.

– Olen erittäin ylpeä aikaansaannostamme. Aikataulu oli tiukka ja työemme todella tehokasta. Teimme tutkimuksemme oman työemme ohessa ja menipä siihen paljon vapaa-aikaakin. Mutta se oli sen arvoista. Ensimmäinen valtakunnallinen työn vertailu on nyt tehty, Sirpa kehuu.

Naiset kehuvat vuolaasti muissa sairaaloissa saamaansa vastaanottoa. Vastassa saattoi olla 6–7 magneettitutkimuksen ammattilaista, jotka vastailivat pitkän päivän uteliaiden turkulaisten kysymyksiin. Tapaamisissa käytiin avoimesti läpi tutkimusmäärät, -hinnat ja -ajat, henkilökunnan resursoinnit ja niin edelleen.

– Olemme saaneet tekemästämme raportista runsaasti kiitosta myös muista sairaaloista. Kiitokset ovat olleet sellaisia, että ”valtavan työn olette tehneet”. Kuvantamiskeskusten johtajat suunnittelevat työemme innoittamina uusia vertailuja ainakin tietokonetomografian ja ultraäänien puolella, Sirpa kertoo.

Millaisia eroja sairaaloiden välillä löytyi?

– Oli siellä hämmästyttäviäkin eroja ihan käytännön työn järjestelyissä; esimerkiksi kuvauksia ryhmiteltiin jossakin

hieman omituisesti. Kollegat taas ihmettelivät, miten meillä on varaa seisottaa kalliita laitteita käyttämättöminä, kun he kuuluivat, että meillä oli päätetty lopettaa iltavuorot. Niinpä iltavuorot otettiin takaisin. Tosin nyt ne ovat työehtosopimuksellisista syistä jälleen jäissä, Riitta sanoo.

– Ajanvarausjärjestelmä oli hyvin erilainen eri paikoissa. Myös raportointijärjestelmässä oli suuria eroja, apulaisosastonhoitaja Sari Hermonen täydentää.

Paljon parannusehdotuksia

Ja sitten se tärkein kysymys: mitä selvittely on tuottanut ja tuottaa tulevaisuudessa potilaiden – ja henkilökunnankin – parhaaksi?

– Olemme tehneet useita parannusehdotuksia. Niistä monet vaativat isoja hallinnollisia päätöksiä ja rahaa, joten kovin nopeasti ei paljon tapahdu. Helsingissä oli hieno hoitajien sisäisen koulutuksen systeemi, jonka soveltamista ehdotimme myös meille. Se on saatu nyt Turussa hyvään alkuun ja olemme saaneet hieman lisää hoitajaresurssia, Riitta sanoo.

– Hyvää on myös se, että olemme päässeet loistavaan yhteistyön alkuun muiden yliopistosairaaloiden kanssa. Ihmiset ovat tuttuja ja meidän on helppo olla jatkossa yhteydessä. Uskon, että selvitys- ja kehittämistyöme poikii ajan saatossa vielä paljon hyvää. Ja onneksi kaikki toiveemme eivät vaadi lisää rahaa, Sirpa painottaa.

– Meillä on kaikkein pisimmät odotusajat, siis siinä kohtaa kun lähettävä yksikkö odottaa lääkärin lausuntoa. Meidän on saatava lisää lääkäreitä analysoimaan kuvia. Tätä viestiä olemme vahvasti kertoneet hallintoon päin. Lähettävät yksiköt ovat syystäkin kiukkuksia, kun ne joutuvat odottamaan lausuntoja aivan liian kauan, Riitta kritisoi.

– Myös ajanvarausjärjestelmässämme olisi paljon parannettavaa. Sekin on sellainen rakenteellinen asia, johon emme itse voi paljon vaikuttaa, Sari sanoo.

Kuvantamiskeskuksen nelikolla on selkeä viesti kaikille VSSHP:n työntekijöille:

– Suosittelemme tämäläistä kehittämistä projektiksi muillekin. Tämä on paras tapa oppia. Erityisesti kapean erikoisosaston alueille tällainen yhteistyö sopii erittäin hyvin, Sirpa sanoo.

– Tutustumiskäyntien ansio on paljon suurempi kuin jos menisi päiväksi luennolle kuuntelemaan. Tässä pääsee niin lähelle käytännön työtä, Heidi lisää.

Sairaanhoidopiirille prosenttitaiteen kunniamerkki

Markku Näveri

Varsinais-Suomen taidetoimikunta on suunnitellut valtakunnalliseen käyttöön tarkoitetun prosenttitaiteen kunniamerkin. Taidetoimikunta jakoi 19. marraskuuta merkit, jotka ovat järjestyksessä numerot 2–6. Yhden niistä sai Varsinais-Suomen sairaanhoidopiiri. Ansiomerkki myönnettiin tunnustukseksi T-sairaalan laajasta taidehankkeesta. Kokoelma sisältää nyt noin 80 teosta ja käsittää valmiina noin 190 teosta. Merkin otti vastaan sairaanhoidopiirin johtaja Olli-Pekka Lehtonen. Muut merkin saajat olivat Turun kaupunki, Salon kaupunki, Maskun kunta ja Turun ylioppilaskyläseura.

Sairaalassa moni sellainen ihminen, joka ei käy museoissa eikä gallerioissa, kohtaa taiteen arkipäivässä, totesi taidetoimikunnan pääsihteeri **Henri Terho** palkitsemistilaisuudessa. – Sairaloissa ihmiset ovat usein vaikeissa elämäntilanteissa. Samaan aikaan hoitohenkilökunta työskentelee vastuun ja kiireen keskellä. Näissä paikoissa taiteen tuomaa iloa ja elämyksiä tarvitaan. VSSH:n taidehanke kelpaa valtakunnalliseksi esimerkiksi.

Prosenttimerkki kertoo saajansa noudattavan kulttuuririntamien linjaa rakennushankkeissaan. Se luovutetaan taholle, joka esim. uudisrakentamisen tai peruskorjauksen yhteydessä käyttää osan – yleensä noin sadasosan – rakennuskustannuksista taidehankintoihin.

T-aulaan Auringon tutkija

Samassa tilaisuudessa julkistettiin T-sairaalan laajennuksen taidehankkeeseen liittyneen valtakunnallisen kutsukilpailun tulos. Kilpailussa etsittiin teosta laajennusosan keskusaulaan. Ehdotuksia pyydettiin kuva-



Petri Eskelisen veistosinstallaatio *Auringon tutkija* sijoitetaan T-laajennuksen lasikattoiseen aulaan. Havainnekuvasa on taiteilijan hahmottelema teosluonnos.



taiteilijoilta **Petri Eskeliseltä, Kimmo Ojanimeltä ja Mikael Pohjolalta.**

Valinta osui helsinkiläisen Petri Eskelisen, 35, *Auringon tutkija* -suunnitelman mukaan toteutettavaan teokseen. Valmis työ sijoittuu aikanaan uudisrakennuksen eri osia yhdistävään atriumtyyppiseen lasikattoiseen aulatilaa.

Auringon tutkija näyttää yhden sektorin auringosta puu- ja akryylirakenteisena konstruktiona. Lämpökultavien oranssien

akryylilevyjen tummeneminen kohti rakennelman keskustaa jäljittelee taiteilijan lapsena näkemää koulukirjan kuvaa auringon rakenteesta. Näkymä muuttuu katsojan sijainnin sekä aulan valaistuksen vaihtuessa, joten teos elää katsojan liikkeiden ja valon vaihtelun mukaan. Teokseen liittyy kaksi teleskooppimaista katselulaitetta, joiden sinisävyisten akryylilevyjen kautta tarkastelu antaa sille yhden lisäulottuvuuden.

KUVAN KERTOMAA

Turun lääninsairaalan perustamiskirjan allekirjoittamisen 200-vuotisjuhlaa vietettiin 17.12.1956 näkyvin menoin Turussa. Juhlaa kunniotti jopa samana vuonna virkakautensa aloittanut presidentti Urho Kekkonen. Juhlaa oli valmisteltu kesästä alkaen. Turun kaupunki luovutti juhlaa varten veloituksetta konserttisalin ja orkesterin sekä 150.000 markkaa kuluihin. Rakennusliike Kivikartio avitti juhlaa 100.000 markalla.

Juhlapäivän aamuna laskettiin seppelä kahden entisen ylläkäarin haudoille. Silloinen sairaalan ylilääkäri professori A.R. Klossner vastaanotti onnitteluja kansliassaan aamupäivällä.

Pääjuhla alkoi iltapäivällä konserttisalissa, joka täyttyi viimeistä paikkaa myöten. Kutsuvieraina mainitaan mm. eduskunnan puhemies, arkkitehti, kaupunginjohtaja, maaherra, Turun ja muidenkin korkeakoulujen kanslerit ja rehtorit ja koko lääkintöhallitus. Juhlaan osallistui ulkomaisiakin kutsuvieraita, kuten Ruotsin, Norjan ja Tanskan lääkintöhallituksen edustajat.

Juhlan ohjelma koostui tervehdyspuheista ja juhlaesitelmästä, joiden lomassa kuultiin yhteensä neljä musiikkiesitystä; kaikki olivat Sibeliuksen sävellyksiä.



Lääninsairaalan 200-vuotisjuhla aloitettiin Porilaisen marssilla, jonka soudessa presidentti Kekkonen saapui sisään valkoisiin työasuihinsa pukeutuneiden sairaanhoitajien muodostamaa kunniakujaa pitkin. Presidentin vieressä kävelee ylilääkäri A.R. Klossner, heidän välissään näkyy Turun varuskunnan päällikkö, kenraaliluutnantti T.E. Ekman. Takana oikealla astelee Turun yliopiston rehtori Osmo Järvi.

Kuva ja tiedot: A.R. Klossner 1967, Turun lääninsairaalan vaiheita 1857-1957.

LÄHETÄ KUVA JA TARINA JULKAISTAVAKSI!

Onko sinulla jokin sairaanhoidopiiriin liittyvä kuva, joka voisi kiinnostaa Hospitaalin lukijoita? Jos on, lähetä kuva ja siihen liittyvä tarina 31.1.2011 mennessä toimitukseen osoitteella "Hospitaali-lehden toimitus, VSSH viestintäyksikkö, PL 52, 20521 Turku". Voit lähettää kuvan ja tekstin myös sähköpostilla osoitteeseen tiedotus@tyks.fi. Liitä siihen myös yhteystietosi kuvan palauttamiseksi ja helpottamaan mahdollisesti tarvittavien lisätietojen kysymistä.

Hospitaali tavoittaa 7500 työntekijäämme

Esa Halsinaho

Nyt jo 32 kertaa neljän vuoden aikana ilmestynyt Hospitaali tavoittaa keskimäärin 7.500 VSSHP:n työntekijää. Lisäksi sen on tilannut 1.700 eläkkeellä olevaa entistä työntekijäämme.

Työntekijämäärämme vaihtelee joskus suurestikin loma- ja muiden sijaisuuksien takia. Suurin henkilöstöjakelu oli Hospitaalilla nro 5/2008 (elokuu), jolloin lehti jaettiin 8.032 työntekijällemme. Kuluvana vuonna vastaavan viitosnumeron sai 7.370 työntekijää, mikä kuvastanee eroja vuosien välisessä sijaisten käytössä.

Vähiten lehtiä jaettiin ihan ensimmäisen numeron ilmes-tyessä vuonna 2007, jolloin sen sai 7.185 työntekijää.

Minne työntekijöidemme lehdet sitten menevät? Valtaosa jaetaan tietenkin Turkuun, jossa tätä lehteä lukee 3533 työntekijäämme. Salossa on 773 ja Kaarinassa 646 lukijaa. Yli sata lukijaa on kahdeksassa muussa kunnassa.

Piirimme jäsenkuntien ulkopuolelle Hospitaali postite-taan 166 työntekijälle, joka on 2,2, prosenttia henkilöstöstä. Muutamia lehtiä lähetetään jopa Kuopioon, Ouluun ja Poh-jois-Lappiin saakka.

Hospitaalin nro 8/2010 saajat *

| | | | |
|------------------------------|-----|---------------------------|------|
| Aura | 41 | Rusko | 71 |
| Kaarina | 646 | Salo | 773 |
| Kemiönsaari / Kimitoön | 11 | Sauvo | 36 |
| Koski tl | 15 | Somero | 26 |
| Kustavi | 16 | Taivassalo | 13 |
| Laitila | 41 | Tarvasjoki | 18 |
| Lieto | 291 | Turku / Åbo | 3533 |
| Loimaa | 243 | Uusikaupunki | 301 |
| Länsi-Turunmaa / Väståboland | 128 | Vehmaa | 6 |
| Marttila | 9 | Varsinais-Suomen shp yht. | 7365 |
| Masku | 108 | Uusimaa | 40 |
| Mynämäki | 82 | Rauma ympäristöineen | 30 |
| Naantali | 194 | Pori | 12 |
| Nousiainen | 61 | Huittinen | 12 |
| Oripää | 10 | Muu Satakunta | 12 |
| Paimio | 289 | Forssa ympäristöineen | 34 |
| Punkalaidun | 13 | Tampere ympäristöineen | 9 |
| Pyhäranta | 5 | Muu Suomi | 17 |
| Pöytyä | 62 | Kaikki yhteensä | 7531 |
| Raisio | 323 | | |

* taulukossa vain VSSHP:n työntekijät

Liikkuvaiset yksiköt palkittiin Uusia virkoja vuodeksi 2011



Voittajat eli ahkerimmat liikkuajat kerrankin istumassa. Vas: Mari Silvennoinen, Mikko Heimo ja Heli-Marja Oksanen. Keskellä vas: Susanna Nurmi (HKN), osasto 311:n kolmikko Marjo Aleksandrova, Liisa Tamminen ja Kaisa Saastamoinen sekä patologian osastolta Mikko Koskinen, Seija Härö ja Sanna Martti. Takana HKN:n Jorma Salmi, Pekka Vepsäläinen ja Jussi Rantanen.

Markku Näveri

Henkilökuntaneuvoston jo perinteeksi muodostuneen Pyöräile-kävele töihin -kilpailun aktiivisimmat työyksiköt palkittiin 8.joulukuuta.

Kisaan osallistui kuluneena kesänä 25 yksikköä ja kaik- kiaan noin 600 henkilöä. Määrä on selvästi viimevuotista suurempi.

Paremmuusjärjestystä ei haettu, sillä pääasiana oli kannustaa henkilökuntaa taittamaan työmatkansa fillarilla tai apostolin kyydillä. Voittajat kuitenkin leikkimielisessäkin

kisassa seulotaan esiin, ja käytössä olivat "tieteellinen" liikun- nallinen osallistumisprosentti sekä työyksiköitä kannustava osallistumiskriteeristö, kertoi HKN:n puheenjohtaja **Jussi Rantanen**.

Palkinnot jäivät TYKSiin. Ykköseksi nousi fysiatrian po- liklinikka 961, jonka osallistumisprosentti oli kokonaista 71. Poliklinikka palkittiin 250 euron lahjakortilla. Mitalisijoilla olivat myös naistenklinikan synnytysvuodeosasto 311 sekä pa- tologian yksikkö 937. Palkitut osallistujat saivat elokuvalipun sekä HKN-aiheisia tuotteita kuten kasseja ja lakkeja.

Sairaanhoitopiirin hallitus perusti viime viikolla sairaan- hoitopiiriin 12 uutta virkaa ja tointa. Uudet vakanssit perustuvat ensi vuoden talousarvioon. Tyks-Sapa-liikelaitos ja Turunmaan sairaalan liikelaitos voivat perustaa yhteensä kuusi vakanssia omien johtokuntiansa päätöksillä.

Sairaanhoitopiiriin perustettiin seuraavat vakanssit:

- kaksi sairaanhoitajan ja yksi osastonsihteerin toimi sairaalahygieneiyksikköön,
- erikoistuvan lääkärin virka ja psykologin toimi nuorisopsykiatrian tulosyksikköön,
- erikoistuvan lääkärin virka sekä psykologin ja kuntoutus- ohjaajan toimet lastenpsykiatrian tulosyksikköön,
- yhteinen osastonsihteerin toimi nuoriso- ja lasten- psykiatrian tulosyksiköille,
- erikoistuvan lääkärin virka Loimaan aluesairaalaan,
- tietohallintoylilääkärin toimi hallintokeskukseen,
- psykiatrian hallinnon ja huollon tulosyksikköön yli- lääkäriin sivuvirka, joka liittyy Turun yliopiston integratiivisen neurotieteen ja psykosomaatiikan professuuriin siten, että virka on olemassa tämän professuurin keston ajan.

Turunmaan sairaala voi perustaa osa-aikaisen ylilääkärin viran ja sairaanhoitajan toimen. Tyks-Sapa voi perustaa proviisorin viran, kaksi kokoaikaista ja yhden osa-aikaisen osastofarmaseutin toimen sekä osa-aikaisen erikoislääkärin toimen.

Kättilö ja galleristi

Markku Näveri

Kun **Raija Norman** toteaa, että taide on hänelle lähes koko elämä, ei ole ihme, että hän ”tarttui härkää sarvista” ja ryhtyi 2000-luvun alussa taidegalleristiksi. Raijan Galleria Raya sijaitsee Turussa Kaskenkatu 2:ssa, komean jugendtalon kivijalassa.

Jo yli 20 vuotta Raija on työskennellyt TYKSin synnytysosastolla kättilönä ja sitä ennen sairaanhoitajana keskolassa. Yhdistelmä, jota hän pitää erittäin antoisana ja mukavana. Synnytysosastolla on myös ”äksonia” ja siellä saa todella panna itsensä likoon. Galleristiksi ryhtytyään Raija on pyrkinyt valitsemaan työajat niin, että aikaa jää myös gallerialle.

Raijan rakkaus taiteeseen syntyi jo kouluaikoina Kemian tyttölyseon piirustustunneilla, jolloin hän huomasi osaavansa piirtää. Siitä virisi maalausharrastus, jonka tilalle sittemmin tuli keramiikkataide.



Raija Norman ei ole katunut hetkeäkään galleristiksi ryhtymistään.

Oma maku – oma linja

Galleristiksi Normanin Raija kuitenkin päätyi osin sattumankin kauppaa. Galleria tosin oli hänelle jo ennestään tuttu, ja sen sijainti sekä hieno talo houkuttelivat.

– Enkä päivääkään ole katunut. Yllätyksiä tai pettymyksiä ei ole tielle osunut.

– Galleristilta vaaditaan hyvää laskupäätä. Hänen on oltava oiva talouspäällikkö, siivooja ja yrityksen toimitusjohtaja, tässä järjestyksessä, Raija nauraa.

Rahallista rikkautta galleria ei Raijan mukaan suo. Pääasia on, että selviää vuokrasta ja puhelinlaskuista. Tulot kertyvät näyttelytilojen vuokrasta sekä myydyistä teoksista saatavista provisioista. Rikkaudet kertyvät sen sijaan taiteesta ja kulttuurista sekä erilaisten ihmisten tapaamisista ja siitä, että saa käyttää luovuuttaan ja toteuttaa itseään.

Galleria Rayassa on vuosittain 8–10 näyttelyä. Raija kertoo näyttelyvalintojen pohjaavan pitkälti hänen omaan makuunsa ja ottavansa vain ”pitkin hampain” muita.



– On tärkeää säilyttää vapaus valita gallerian linja ja oma imago. Se näkyy esimerkiksi teosten ripustamistyyliin, johon olen saanut opastusta taiteilija **Simo Heleniukselta**.

Luvassa Turku-taidetta

Raija on iloinen siitä, että vakioasiakaskunta on löytänyt Galleria Rayan. Hän on jäämässä ensi keväänä eläkkeelle sairaalatyöstään, ja silloin tulee mietittäväksi gallerian aukioloaikojen lisääminen. Viime viikkoina häntä on työllistänyt joulun ajan naivistien yhteisnäyttely, joka on nähtävillä 22.12. saakka.

Heti tammikuussa on sitten vuorossa gallerian kulttuuripääkaupunkivuoden avausnäyttely 7.–30.1. Kulttuurikaupunkia vesivärein teemalla Minun Turkuni on nähtävillä tuttujen taiteilijoiden, emerituskirurgi **Erkki Nylamon** ja TYKSin patologin **Heikki Ahon** taidetta. Raija toivottaakin sairaanhoitopiirin henkilöstön tervetulleeksi näyttelyyn sekä avajaisiin 6. tammikuuta klo 16–19.

Huippulava potilaiden tunnelikuljetuksiin



Markku Näveri

TYKSin tunneliverkostossa on marraskuun loppuun mennessä ollut yli 20 000 potilaskuljetusta. Lisäksi tyhjiä siirtosänkyjä on kuljetettu vajaat 1900 kertaa. Raskaaksi kävisi, jos siirrot joutuisi tekemään vain käsipelillä eli työntämään potilaat vuoteineen sairaalasta toiseen. A-sairaalasta T-sairaalaan on matkaa rapiat puoli kilometriä, ja siihen mahtuu niin ylä- kuin alamäkeäkin.

Potilassiirrot tapahtuvat kuitenkin pääosin sähkötrukkiin vetämillä lavoilla. Käytössä on kolme vanhaa lavaa, joista vanhimmat ovat työnjohtaja **Niina Nolv**in muistelu-

Uutuuttaan kiiltelevä potilaskuljetusvaunu. Trukin pui-koissa on **Alexi Löyttyniemi**.

kaan olleet käytössä vähintään 30 vuotta.

– Ja loppuun kuluneita, hän napauttaa.

Kolmen vanhan rinnalle on marraskuussa saatu tuore, aivan uuden sukupolven lava.

Tällaisille lavoille ei ole maassamme juuri suunniteltuja johtuen vähäisestä kysynnästä. Niina otaksuu TYKSin olevan ainoa sairaala, jossa on tämän tyyppisiä potilaskuljetuksia.

Uuden lavan suunnittelu käynnistyi noin vuosi sitten kaarinalaisen Jarmo Vuolan Perävaunu Ky Vuolasta tartuttua toimeen. Mutta mikä tärkeintä: suunnittelussa on koko ajan kuultu potilaskuljettajien kokemuksia ja näkemyksiä siitä, millainen hyvin toimivan lavan pitäisi olla. Myös työpäällikkö **Tapani Kosonen** on ollut mukana lavaa suunnittelemassa.

Tasaista ja hiljaista kyytiä

– Lavan ulkomittoja ei ole kasvatettu, mutta silti se on sisämitoiltaan vanhoja suurempi. Teho-osaston isot potilasvuoteet mahtuvat hyvin, samoin mukaan mahtuu

tarvittava henkilöstö. Myös kävelemään kykenevät potilaat mahtuvat istumaan, Niina ynnäilee uuden lavan etuja. Turvallisuutta on integroitu kuljetushappi.

Potilaan kannalta on tärkeää, että meno uudella lavalla on tasaista.

– Renkaiisiin on panostettu. Lava ei pompi, ei hytky eikä heilu. Ja jos vähän tärisee, se johtuu T-tunnelin epätasaisesta lattiasta, Niina sanoo. Lava on myös entistä hiljaisempi.

Potilaskuljettajien ergonomiakin on huomioitu. Lisäksi lavan kiinnittäminen trukkiin on helpottunut, mutta peruuttaminen sen sijaan on hiukan hankaloitunut.

– Kaiken kaikkiaan siitä tuli heti hyvä, kun käyttäjiä kuultiin, Niina Nolvi summaa.

Vilkas liikenne

Kaikki lavat tarkoitus uusia ensi vuoden aikana, ja tarpeeseen ne tulevatkin, sillä Niinan mukaan kuljetusmäärät ovat jatkuvasti kasvaneet. Varsinkin viimekevähisen keuhkoklinikan Turkuun muuton jälkeen kasvu on ollut tuntuvaa.

Vaikka pelkkä tunnelikuljetus A-sairaalaasta T-sairaalaan vie noin 6 minuuttia, Niina muistuttaa, että minimikokonaiskuljetusaika on noin 20 minuuttia.

– Kuljettaja ei aina ole heti lähtövalmiina, ja toisaalta he tekevät paljon töitä osastolla: etsivät potilasta ja tämän papereita sekä auttavat potilasta tarvittaessa. Ennen potilas papereineen oli valmiina odottamassa kuljetusta, Niina vertaa ja kehottaa myös miettimään, voisiko esimerkiksi kuvauksia koordinoita niin, että potilas kuvataan samassa rakennuksessa, jossa hän muutenkin on. Näin helpotettaisiin osaltaan joskus ruuhkaistakin edestakaista tunneliliikennettä.

UUSIA VIRAN- JA TOIMENHALTIJOITA

TURUN YLIOPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALA

Iho- ja sukupuolitautien klinikka

Takatupa Anna, sairaanhoitaja 1.12.

Kirurgian klinikka

Heiniluoma Niina, perushoitaja 1.12.

Kangas-Kärki Enni, sairaanhoitaja 1.12.

Ojala Outi, sairaanhoitaja 1.12.

Rantala Teija, sairaanhoitaja 1.12.

Raski Irina, lääkintävahtimestari 1.11.

Wikman Susanna, sairaanhoitaja 1.12.

Laitoshuolto

Nieminen Netta, työnjohtaja 22.11.

Lastentautien klinikka

Antikainen Heidi, sairaanhoitaja, varahenkilö 1.1.

Hunttila Johanna, sairaanhoitaja 1.12.

Jakku Mari, sairaanhoitaja 1.1.

Leino Helena, osastonhoitaja 1.12.

Oksanen Hanna, sairaanhoitaja 1.1.

Pokkinen Mila, sairaanhoitaja 1.1.

Rannikko Mari, sairaanhoitaja 1.1.

Viitanen Sari, sairaanhoitaja 1.1.

Syöpätautien klinikka

Koivu Annika, röntgenhoitaja 1.12.

Svegin Pirkko, apulaisosastonhoitaja 1.12.

Teknisten palveluiden tulosityksikkö

Viinämäki Pasi, ammattimies 23.11.

TYKS VAKKA-SUOMEN SAIRAALA

Sisätautien osasto

Mäkelä Petri, ylilääkäri 1.1.

SALON ALUESAIRAALA

Leikkausyksikkö

Raatikainen Kari, lääkintävahtimestari 1.1.

TURUNMAAN SAIRAALA

Kiinteistöhuolto

Mellanen Mirja, laitoshuoltaja 1.12.

TYKS-SAPA-LIIKELAITOS

Varsinais-Suomen kuvantamiskeskus

Jabarian Shahin, erikoistuva lääkäri 1.1.

Pesola Marko, fyysikko 1.2.

VSSHP HALLINTOKESKUS

Hallintotoimisto

Puukka Merja, toimistos sihteeri 1.12.

KIITOS

Lämmin kiitokseni teille kaikille minua eri tavoin muistaneille, kun tuli aika jättää virallinen työelämä.

Symposium 9.11. esitteli hienosti keuhkoklinikan toiminnan eri alueita. Jätän hyvillä mielin klinikan vetovastuun nuoremmille.

Kari Liippo

Seppo Soinila neurologian ylilääkäriksi

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hallitus valitsi avoinna olleeseen neurologian ylilääkärin virkaan dosentti Seppo Soinilan. Hän valmistui lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi vuonna 1985 ja neurologian erikoislääkäriksi vuonna 2000. Neurobiologian dosentiksi hänet nimitettiin 1987.

Soinila on työskennellyt Helsingin yliopiston opetusviroissa yli 25 vuotta, josta ajasta neurologian määräaikaisena professorina kuusi vuotta. Vuonna 2010 hän on toiminut kuusi kuukautta Turun yliopiston neurologian professorina ja TYKSin neurologian klinikan sivuvirkaisena ylilääkärinä. Hän on kirjoittanut 99 alkuperäisjulkaisua ja kotimaisen neurologian oppikirjan.

Siltä varalta, että Soinila mahdollisesti kieltäytyisi ottamasta virkaa vastaan, hallitus päätti valita varalle dosentti Olli Tenovuon.

VÄITELLEITÄ



LL Tuija Niemisen väitöskirja, suomenkieliseltä nimeltään Sytokromi P450 3A -entsyymien toimintaa kiihdyttävien ja estävien aineiden vaikutusoksikodonin aineenvaihduntaan ja lääkevästeeseen, tarkastettiin 4. joulukuuta. Nieminen toimii erikoislääkärinä TYKSin anesteziologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon klinikalla. Väitös kuuluu anesteziologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon ala-



FM Piritta Perin väitöskirja, suomenkieliseltä nimeltään Viruksen aiheuttama solukuolema kokeellisissa infektioimalleissa, tarkastettiin 10. joulukuuta. Peri toimii sairaalamikrobiologina TYKS-Sapan kliinisen mikrobiologian osastolla. Väitös kuuluu virusopin ala-



LL Satu Simellin väitöskirja, jonka nimi on suomeksi Keliakiaan liittyvien vasta-aineiden ja keliakian kehittyminen geneettisesti alttiilla lapsilla, tarkastettiin 10. joulukuuta. Simell toimii erikoistuvana lääkärimäkinä Salon aluesairaalan lasten- ja korvatautien yksikössä. Väitös kuuluu lastentautiopin ala-

Petri Mäkelä VSS:n sisätautien ylilääkäriksi

Sairaanhoitopiirin hallitus on valinnut TYKS Vakka-Suomen sairaalan sisätautien ylilääkärin virkaan LL Petri Mäkelän 1.1.2011 alkaen. Hän on sekä sisätautien että gastroenterologian erikoislääkäri. Lisäksi hänellä on psykiatrian erikoissairaanhoitajan tutkinto. Mäkelä on työskennellyt Vakka-Suomen sairaalassa vuodesta 2005 alkaen ensin erikoislääkärinä ja sittemmin apulaisyliääkärinä.

Henkilöstöjohtajan ja neuvottelupäällikön tehtävien hoito

Henkilöstöjohtaja Nina Vainiolle on myönnetty palkatonta virkavapautta ajalle 1.12.2010 - 31.1.2011. Vainion virkavapauden aikana henkilöstöjohtajan tehtäviä hoitaa hallintoylihoitaja Päivi Nygren oman virkansa ohella.

Neuvottelupäällikön tehtäviä hoitaa tutkimuslääkärinä Jari-Pekka Tuominen 1.12.2010 alkaen siihen saakka, kun uusi neuvottelupäällikkö ottaa tehtävänsä vastaan.

Neuvottelupäälliköksi Saana Leppä

Sairaanhoitopiirin johtaja Olli-Pekka Lehtonen on nimittänyt neuvottelupäällikön virkaan OTM Saana Lepän 22.11.2010 tekemällään päätöksellä. Lepän virkasuhde alkaa 1.1.2011.



Turun yliopistollisen keskussairaalan seniorit ry

Turun yliopistollisen keskussairaalan seniorit ry. järjestää jäsenilleen matkan Saariselälle Tunturi-Jukolaan 22.-29.1.2011 (lauantaista lauantaihin).

Ilmoittautuminen 27.12.2010 mennessä Ritvalle!

Puh. 044 033 1919 tai ritva.makelalampi@gmail.com.

Alueella on hyväkuntoisia latuja n. 300 km, laskettelurinteitä, kylpylä ym. Majoitus Tunturi-Jukolassa ja makuupaikat junassa kolmen hengen makuuhuytissä maksavat 72 €. Tämän lisäksi jokainen huolehtii itse varsinaisesta matkalipusta. Edestakainen matka junalla ja bussilla Turku - Saariselkä - Turku maksaa eläkeläiseltä n.135 €. Lisäksi jokainen vastaa itse omista ruokailukustannuksistaan.

a) Jos tulet junalla ryhmän mukana, maksat 72 € (majoitus 46 € ja makuuvaunupaikat 2 x 13 = 26 €) yhdistyksen tilille TSOP 571083-226365 viimeistään 28.12. käyttäen viitenumeroa 22011103.

b) Jos tulet omalla autolla tai lentäen, maksat 46 € (= majoitus) yhdistyksen tilille TSOP 571083-226365 viimeistään 28.12. käyttäen viitenumeroa 22011103.

Kokoonnumme Turun rautatieasemalla perjantaina 21.1. klo 20.30, jolloin jaamme makuupaikkaliput.

Juna lähtee klo 21.05 ja saapuu lauantaina 22.1. klo 10.41 Rovaniemelle, josta jatkamme matkaa bussilla Saariselälle. Paluu Turkuun sunnuntaina 30.1. klo 7.50.

Tule mukaan Lapin lumisille hangille mukavassa seurassa!

Talousjohtajan tehtävien sijaistaminen

Sairaanhoitopiirin johtaja Olli-Pekka Lehtonen on päättänyt 15.11.2010 VSSHP:n talousjohtajan virkaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta 13.12.2010-28.2.2011 seuraavasti:

Talousjohtajan viransijaisena toimii hallintojohtaja Lauri Tanner oman virkansa ohella jäljempänä mainituin rajauksin. Vs. talousjohtajana hänen tehtäviinsä kuuluu huolehtia taloushallinnon kokonaisuudesta ja etenkin käynnissä olevien sopimuserimielisyyksien hoitamisesta. Kokonaisuutta koordinoidaan taloushallinnon johtoryhmässä.

Taloushallinnon päivittäisjohtamisesta huolehtii taluspäällikkö Alpo Rajaniemi. Hänelle kuuluvat mm. talousjohtajan vastuulla olevien kustannuspaikkojen seuranta, laskujen hyväksyntä, henkilöstöhallinnolliset esimiestehtävät ja ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden hyväksyntä.

Taloushallinnon kehittämishankkeista (Siisti, T-Pro, tase-rakenne, T-Pron tietotekniikka) huolehtii taloussuunnittelija Matti Meurman.

Materiaalipäällikkö Outi Kalske huolehtii tarvittaessa maksuvalmiuden turvaamiseksi tarpeellisista kuntatodistusnostoista.

Sijaisuusjärjestelyn ajan taluspäällikkö Rajaniemen toimintasäännön 29 §:n tarkoittamana esimiehenä toimii hallintojohtaja Tanner. Muiden talousjohtajan suoranaisten alaisten toimintasäännön 29 §:n tarkoittamana esimiehenä toimii taluspäällikkö Rajaniemi.



Terho Heikkinen arvioi, että mikäli 70 prosenttia alle 2-vuotiaista rokotettaisiin, vähenisi sairastuneiden määrä ainakin puoleen nykyisestä.

Osa hyvää työtä tehneestä tutkimusryhmästä. Takana vas. Mikko Viitanen, Santtu Heinonen ja Terho Heikkinen. Istumassa vas. Heli Silvennoinen, Annukka Pulkkinen ja Pasi Lehtinen.

Merkittävä tutkimustulos

Influenssarokote tehoaa myös alle kaksivuotiaisiin

Matti Hyypä

TYKSiin lasten infektiosairauksien erikoislääkäriin Terho Heikkisen johtaman tutkimusryhmän tulokset influenssarokotteen tehoamisesta myös alle kaksivuotiaisiin ovat saaneet paljon huomiota sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Nyt julkaistut tutkimustulokset ovat osa laajaa ja vuonna 2000 aloitettua tutkimusprojektia, jonka otsikkona on "Lasten influenssa ja sen kokonaisvaikutus yhteiskunnassa".

Kunnia niille, joille se kuuluu

Terho Heikkisen lisäksi tutkimusryhmään ovat kuuluneet väitöskirjojaan tekevät "TYKSiläiset" Heli Silvennoinen ja Santtu Heinonen, äskettäin lasten hengitystieinfektioista väitellyt Pasi Lehtinen sekä virusopin dosentti Raija Vainionpää Turun yliopistosta ja THL:n influenssalaboratorion johtaja Thedi Ziegler.

– Merkittävä osuus tutkimuksen käytännön toteuttamisesta on ollut myös tutkimushoitajilla Annukka Pukkila, Irene Rytöhonka, Heljä Salminen ja Mikko Viitanen, muistuttaa Terho Heikkinen.

– He ovat hallinneet mallikkaasti potilasvirtoja, ottaneet näytteitä ja tehneet muita tutkimukseen kuuluvia tärkeitä perustöitä.

Maailman ensimmäinen ja suurin seurantatutkimus

– Tutkimus "Lasten influenssa ja sen kokonaisvaikutus yhteiskunnassa" alkoi 10 vuotta sitten. Se oli silloin ensimmäinen ja edelleen suurin seurantatutkimus aiheesta koko maailmassa. Tutkimukseen osallistui ensimmäisessä vaiheessa 1 500 lasta ja siinä käsiteltiin 2 200 lapsivuotta.

– Olin itse kiinnostunut aiheesta ja sen tutkimisesta opiskeluaikoinani, joten aloitin aiheen tarkastelun jo oman väitöskirjatyöni yhteydessä vuonna 1988, kertoo Terho Heikkinen.

– Tutkimme lasten influenssaan sairastuvuutta, sen aiheuttamaa tautitaakkaa sekä influenssan aiheuttamia kustannuksia yhteiskunnalle. Näiden tutkimusaiheiden osalta ilmeni muun muassa, että alle 3-vuotiaista influenssaan sairastuneista lapsista noin 40 prosenttia sai jälkitautilta korvatulehduksen. Alle 3-vuotiaat myös sairastuvat eniten ja heillä on vaikein taudinkuva. Tutkimuksemme ilmestyi vuonna 2004 ja sen tulokset julkaistiin muun muassa arvostetussa alan lehdessä USA:ssa.

– Silloinen Kansanterveyslaitos kiinnostui myös

tutkimuksemme tuloksista. Se mietti lasten influenssarokotusten aloittamisen kannattavuutta. Siksi teimme toisena osana tutkimusprosessiamme yhdessä terveystaloustieteen asiantuntijoiden kanssa selvityksen rokotusten kustannus/hyötysuhteesta. Tutkimuksessa otettiin huomioon muun muassa sairaalahoitoon kustannukset sekä komplikaatiohoitojen kustannukset. Vertasimme näitä kustannuksia rokotusohjelman kuluihin. Tulokset osoittivat, että rokotukset säästäisivät jokaista alle 3-vuotiaista kohden kustannuksia 12 euroa vuodessa. Jos vanhempien poissaolot töistä lasten sairauden takia lasketaan mukaan kustannuksiin säästö nousee 20–30 euroon vuodessa. Tulokset julkaistiin vuonna 2006, jonka seurauksena Suomessa aloitettiin alle 3-vuotiaiden influenssarokotukset seuraavana vuonna.

Tehoako alle 2-vuotiaisiin?

– Näiden tutkimustulosten jälkeen oli luonnollista alkaa tutkia rokotusten tehoa alle 2-vuotiaisiin. Yleisesti oletettiin, etteivät rokotukset tehoa heihin. Oletus ei perustunut tosiasioihin, koska aiheesta ei oltu tehty yhtään tutkimusta. Aloitimme oman kaksilinjaisen tutkimuksemme asiasta vuoden 2007 syksyllä. Tutkimuksen kaksivuotiseen osioon osallistui noin 1 200 lasta ja rokotusosioon 631 lasta. Tutkimuksen vahvuus oli muun muassa siinä, ettemme valinneet rokotettavia lapsia. Vältimme mahdolliselta selektiolarhalla, koska meillä ei ollut ennakkokriteereitä – vanhemmat päättivät rokotuksista.

– Tutkimuksen viimeisimmässä osiossa halusimme nähdä, kuinka hyvin oseltamiviiri tehoaa nopeasti annettuna. Tuloksista kannattaa mainita esimerkkeinä, että jos oseltamiviiriä annetaan 24 tunnin sisällä oireiden ilmenemisestä, sairausaika lyhenee 3,5–4 vuorokautta. Samalla myös taudin oireet lievenevät. Jos oseltamiviiriä annetaan 12 tunnin sisällä oireiden ilmenemisestä, vähenee korvatulehduksen määrä noin 80 prosentilla.

– Tällä hetkellä influenssarokotuksia tarjotaan alle 2-vuotiaille lapsille vain Suomessa ja USA:ssa. Meillä rokotuksen saa 20–30 prosenttia lapsista. Mikäli vaikkapa 70 prosenttia alle 2-vuotiaista rokotettaisiin, vähenisi sairastuneiden määrä ainakin puoleen nykyisestä, arvioi Terho Heikkinen.

Kiistatta suuri merkitys

Terho Heikkinen on selvästi vaivautunut joutuessaan arvioimaan oman tutkimusprojektinsa tulosten merkitystä.

– No, kyllähän esimerkiksi Euroopan tartuntatautivirasto ECDC onnittelivat tuloksista, ja arvioi lasten rokotusohjelmaa arvioitavan uudelleen monessa maassa. Onnitteluja on tullut myös monelta muulta taholta, joten tuloksilla on kiistatta suuri merkitys.

– Tällaisessa pitkäaikaisessa seurantatutkimuksessa ei saa mitään pikavoittoja. On tietenkin hienoa, että olemme saaneet 10 vuoden projektimme aikana sentään melko usein positiivista palautetta. Samoin on hienoa, että tutkimukset on tehty nimenomaan Turun yliopistossa ja TYKSissä. Suomessa pitkäaikaisen potilastutkimuksen laatu on yleensäkin korkealla tasolla. Eräs yhdysvaltalainen huippututkija ihmettelikin, miten meillä potilaista yli 90 prosenttia pysyy mukana koko tutkimuksen ajan. Heillä luku putoaa helposti alle 40 prosenttiin, vaikka varmistuksena käytettäisiin taloudellisia kiihkeitä.

– TYKSissä tehdään paljon huippuluokan kliinistä tutkimusta. Tuloksia voisi markkinoida varmasti tehokkaamminkin maailmalle. Meitä suomalaisia vaivaa vieläkin virheellinen vaatimattomuus. Olemme usein hiljaa ja istummekin sivussa kansainvälisissä tapaamisissa ja tilaisuuksissa samaan aikaan, kun temperamentikkaammat osallistujat esittelevät ylpeinä usein vaatimattomampia tuloksiaan.

– Uskon, että tutkimustulostemme perusteella monessa Euroopan maassa aletaan tehdä rokotusten kustannus/hyötynalyyskejä. Nyt tiedämme, että rokotukset vähentävät sairastuvuutta ja jälkitauteja, mutta kustannushyödyt vaihtelevat maittain. Jokainen haluaa tutkia hyödyt omalta kohdaltaan, ennen rokotusten mahdollista aloittamista.

Hyödyt?

Tutkimustuloksista on tietenkin hyötyä ennen kaikkea lapsille, heidän huoltajilleen ja taloudellisten säästöjen kautta myös yhteiskunnalle. Mutta hyötyvätkö tekijät jotenkin?

– Ainakin TYKSiin saaman tutkimus-EVO:n (erityisvaltionosuus) määrän tutkimukseen luulisi lisääntyvän. Sitähän jaetaan merkittävässä lääketieteen julkaisuissa olleiden artikkelien perusteella. Tutkijoiden maine myös lisääntyy, jonka luulisi helpottavan tutkimusapurahojen saantia jatkossa, pohdiskelee Terho Heikkinen.